

รายงานวิจัย

เรื่อง

ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบ

กับคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

The Relationship between Professional Ethics and Responsibility
for Audit Quality of Certified Public Accountants
in the Bangkok Metropolitan Area

โดย

ปฐมาภรณ์ คำชื่น

การวิจัยครั้งนี้ได้รับเงินทุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ปีการศึกษา 2565

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ชื่องานวิจัย: ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบกับ
คุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ชื่อผู้วิจัย: ปฐมาภรณ์ คำชื่น

ปีที่ทำการวิจัยแล้วเสร็จ: 2566

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับ
อนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) ศึกษาระดับความรับผิดชอบต่อของผู้สอบบัญชีรับ
อนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 3) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณ
วิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานคร
และปริมณฑล จำนวน 262 คน โดยสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถามที่มีค่า
ความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.86 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
การวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก
2) ระดับความรับผิดชอบต่อในวิชาชีพบัญชี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 3) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์
ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพงานบัญชีของ
ผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์ในภาพรวมเชิงบวกในระดับสูง โดยจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความซื่อสัตย์
สุจริต สูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านความเที่ยงธรรม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี
ด้านการรักษาความลับ และจรรยาบรรณวิชาชีพด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมาย
และข้อบังคับที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีต่ำที่สุด และ 4) การ
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขต
กรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของ
ผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์ในภาพรวมเชิงบวกในระดับกลาง โดยจรรยาบรรณวิชาชีพด้านด้านความ
รับผิดชอบต่อหน้าที่สูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการมีความสัมพันธ์กับ
คุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี และด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ

คำสำคัญ: จรรยาบรรณวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อ คุณภาพงานบัญชี ผู้สอบบัญชี

Research Title: Relationship between Professional Ethics and Responsibility for Audit Quality of Certified Public Accountants in the Bangkok Metropolitan Area

Researcher: Patamaporn Kumchuen

Year: 2023

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the level of professional ethics of certified public accountants in the Bangkok Metropolitan area. 2) study the level of responsibility of certified public accountants in the Bangkok Metropolitan area. and 3) study the relationship between professional ethics and responsibility for audit quality of certified public accountants in the Bangkok Metropolitan area. The sample group used in the research was 262 auditors in Bangkok and surrounding areas using a simple random sampling method. The tool used was a questionnaire with a confidence value of 0.86. Data was analyzed using percentages, averages, standard deviation and Pearson Correlation Coefficient.

The results of the research found that: 1) the level of ethics in the accounting profession was found that the overall level was at a high level. 2) The level of responsibility in the accounting profession. It was found that the overall level was at a high level. 3) Analysis of the relationship between professional ethics and responsibility and the quality of accounting work of auditors in Bangkok and surrounding areas found that there was a relationship between professional ethics and the quality of accounting work of auditors. There is a high overall positive relationship. The professional ethics aspect of honesty and integrity is the highest, followed by fairness. It is related to the quality of the auditor's accounting work. Confidentiality and professional ethics regarding professional behavior Compliance with relevant laws and regulations has the lowest relationship with the quality of the auditor's accounting work, and 4) analysis of the relationship between responsibility and the quality of the accounting work of the auditor in Bangkok and surrounding

areas found that the relationship between Responsible for the quality of the auditor's accounting work. There is a medium level positive overall relationship with the highest professional ethics regarding responsibility and duty Secondly, responsibility towards service recipients is related to the quality of the auditor's accounting work and responsibility towards professional colleagues.

Keywords: professional ethics, responsibility, accounting work quality, auditor

กิตติกรรมประกาศ

การวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เนื่องจากการสนับสนุนเงินทุนจากมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ และได้รับความกรุณาจากอาจารย์กิตติยานภาลัย ภูตระกูล สำนักส่งเสริมวิจัยและนวัตกรรม มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่ได้กรุณาให้ความรู้ ให้คำปรึกษา ตลอดจนคำแนะนำให้แนวทางในการค้นคว้าข้อมูลจากแหล่งข้อมูลด้านเอกสาร ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์แก่การจัดงานวิจัยครั้งนี้ รวมทั้งสถานประกอบการที่ให้ความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถามจนได้ข้อมูลที่นำมาจัดทำงานวิจัยฉบับนี้

ขอขอบคุณคณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ที่ได้ให้โอกาสในการจัดทำงานวิจัยในครั้งนี้และขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ เป็นกำลังใจให้การจัดทำรายงานการวิจัยฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์

ปฐมาภรณ์ คำชื่น

ธันวาคม 2566

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ค
กิตติกรรมประกาศ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 คำถามการวิจัย	2
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.4 สมมติฐานการวิจัย	3
1.5 ขอบเขตการวิจัย	3
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย.....	5
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	6
2.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบบัญชี	10
2.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบ	12
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	14
2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	18
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	19
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	19
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	20
3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	22
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	23

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	23
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	25
ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชี โดยการหาจำนวน และร้อยละ	25
ตอนที่ 2 ระดับจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ...	27
ตอนที่ 3 ระดับความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	31
ตอนที่ 4 ระดับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สภาวิชาชีพบัญชี โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	33
ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	35
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	37
5.1 สรุปผลการวิจัย	37
5.2 อภิปรายผล	39
5.3 ข้อเสนอแนะ	42
5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้	42
5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป	43
บรรณานุกรม.....	44
ภาคผนวก	47
ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาค่า IOC.....	47
ภาคผนวก ข แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	49
ประวัติผู้วิจัย	56

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	25
4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีในภาพรวม	27
4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความซื่อสัตย์สุจริต	27
4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเที่ยงธรรม	28
4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ..	29
4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการรักษาความลับ	29
4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	30
4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี ในภาพรวม.....	31
4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ	31
4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความรับผิดชอบต่อหน้าที่	32
4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ	33
4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สภาวิชาชีพบัญชี ...	33
4.13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	34
4.14 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบกับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล	35

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	18

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีการพัฒนาขึ้น ส่งผลกระทบโดยตรงต่อการบริหารงานขององค์กรโดยองค์กรต้องเรียนรู้ต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานให้ มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผล เพื่อให้องค์กรสามารถลดความเสี่ยงทางธุรกิจให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ รวมถึงช่วยให้องค์กรประสบความสำเร็จอย่างยั่งยืน (สุมินทร เบ้าธรรม, 2556) สำนักงานตรวจสอบภายใน เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ได้รับผลกระทบและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศ (International Federation of Accountants: IFAC) ที่สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์เป็นสมาชิกของ IFAC ได้กำหนดมาตรฐานการควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบการสอบทานงบการเงิน และงานที่ให้ความเชื่อมั่นอื่น ๆ ตลอดจนการให้บริการที่เกี่ยวข้องจึงเป็นผลให้มีการผลักดันให้ดำเนินการยกระดับมาตรฐานการบัญชีไทย ให้เป็นแนวทางเดียวกับมาตรฐานระหว่างประเทศ (สงกรานต์ ไกวงษ์, 2553)

ซึ่งประเทศไทย ได้กำหนดให้นำมาตรฐานดังกล่าวมาใช้เพื่อเป็นกรอบแนวคิดของมาตรฐานทางวิชาชีพระหว่างประเทศมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานสากลที่กำหนดภายใต้การกำกับดูแลของสภาวิชาชีพบัญชี ซึ่งเริ่มประกาศบังคับใช้มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2557 ทำให้สำนักงานสอบบัญชีจำเป็นต้องตระหนักถึงความสำคัญที่จะต้องปฏิบัติตามมาตรฐานดังกล่าวอย่างเคร่งครัด (เพ็ญพักตร์ นนทะภา และ ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2557) คุณภาพงานตรวจสอบบัญชี เป็นมาตรฐานของงบการเงินที่ปราศจากข้อผิดพลาดใด ๆ หากผู้สอบบัญชีทำงานบกพร่องไม่ได้ใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญ และความสามารถอย่างเต็มที่หรือละเลยข้อผิดพลาดที่ได้ตรวจพบ ส่งผลให้งบการเงินที่ตรวจสอบนั้นมีข้อผิดพลาด ซึ่งจะบ่งบอกได้ว่าผู้สอบบัญชีมีคุณภาพต่ำโดยผู้สอบบัญชีสามารถนำมาใช้วัดตัวบ่งชี้ถึงคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชี โดยตัวบ่งชี้คุณภาพการสอบบัญชี ประกอบด้วย ความถูกต้อง (Accuracy) ความเที่ยงธรรม (objectiveness) ความชัดเจน (clearness) ความกะทัดรัด (conciseness) ความสร้างสรรค์ (Creation) ความสมบูรณ์ (Completion) ความทันกาล (Timeliness) (ทิพวรรณ ศิริมาตร, 2555) ดังนั้น การสอบบัญชีที่มีคุณภาพนั้น ผู้สอบบัญชีจะรายงานการสอบบัญชีในการแสดงความเห็นต่องบการเงินที่ตรวจสอบในลักษณะของข้อมูลที่มีคุณภาพต่อผู้ใช้รายงานทางการเงิน เพื่อสร้างความเชื่อมั่น ความน่าเชื่อถือ

ความครบถ้วนอย่างเป็นสาระสำคัญต่อผู้ใช้งบการเงิน ตลอดจนเพื่อเป็นประโยชน์ในการตัดสินใจต่อผู้ใช้งบการเงิน (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลพร ศรีจันเพชร, 2559) การควบคุมคุณภาพการปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชี เป็นเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการควบคุมการปฏิบัติงานของสำนักงานงานสอบบัญชี ไม่ว่าจะเป็ความรับผิดชอบสูงสุดของต่อคุณภาพงานของผู้สอบบัญชี ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพ การบริหารงานตรวจสอบและงานอื่น ๆ ทรัพยากรบุคคล การปฏิบัติงานตรวจสอบ และการติดตามผล การนำระบบควบคุมคุณภาพงานสอบมาใช้กับสำนักงานบัญชี เพื่อให้ได้งานสอบบัญชีที่มีคุณภาพ สร้างความเชื่อมั่นให้กับหน่วยรับตรวจและผู้ที่เกี่ยวข้อง โดยจะสะท้อนให้เห็นว่า ผู้สอบบัญชีได้ปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพ จรรยาบรรณแห่งวิชาชีพ ข้อกำหนดกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และเสนอรายงานผู้สอบบัญชีได้อย่างเหมาะสม

จากที่กล่าวมาข้างต้นทำให้เห็นถึงความสำคัญของการสอบบัญชีเนื่องจากคุณภาพของงบการเงินมีสำคัญต่อบุคคลหลายฝ่าย ดังนั้นการใช้วิจารณญาณ ความรู้ความสามารถตลอดจนหลักจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีนั้นสำคัญมาก ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์ของสภาวิชาชีพ เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นได้ว่าผู้ตรวจสอบและควบคุมภายในของสถานประกอบการ ได้ปฏิบัติงานเป็นไปตามอำนาจหน้าที่ด้วยความอิสระ เป็นกลาง โปร่งใสมีความเป็นมืออาชีพ คุณภาพของงานมีประสิทธิภาพ เป็นไปตามมาตรฐานอย่างสม่ำเสมอมีความน่าเชื่อถือ และสามารถ เป็นประโยชน์กับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานในการพัฒนาคุณภาพงานตรวจสอบบัญชีต่อไป

1.2 คำถามการวิจัย

1.2.1 จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลอยู่ในระดับใด

1.2.2 ความรับผิดชอบต่อของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลอยู่ในระดับใด

1.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพกับความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑลเป็นอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.3.1 เพื่อศึกษาระดับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.3.2 เพื่อศึกษาระดับความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.3.3 เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.4 สมมติฐานการวิจัย

จรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบมีความสัมพันธ์ในเชิงบวกกับคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.5 ขอบเขตการวิจัย

1.5.1 **ขอบเขตด้านเนื้อหา** งานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ตัวแปรต้น คือ จรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพบัญชี

ตัวแปรตาม คือ คุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

1.5.2 **ขอบเขตด้านประชากร** ประชากรที่ใช้ในวิจัยครั้งนี้ คือ ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 754 คน (สภาวิชาชีพบัญชี, 2565: ออนไลน์)

1.5.3 **ขอบเขตด้านระยะเวลา** ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2565 ถึงเดือนธันวาคม 2566 โดยจะทำการเก็บแบบสอบถามในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ - พฤษภาคม 2565

1.5.4 **ขอบเขตด้านพื้นที่** คือ ในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 **จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี** หมายถึง กรอบความประพฤติและวิธีปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อให้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีคุณภาพ น่าเชื่อถือและผู้ใช้บริการให้ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ตามหลักการพื้นฐานที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามทั้งหมด 6 หลักการ ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรมและความเป็น

อิสระ ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน การรักษา ความลับ พฤติกรรมทางวิชาชีพ และความโปร่งใส

1.6.2 คุณภาพงานตรวจสอบบัญชี หมายถึง การปฏิบัติงานให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับ และมาตรฐานการสอบบัญชีที่กำหนดไว้ โดยครอบคลุมเรื่อง คุณภาพด้านความถูกต้อง คุณภาพด้าน ครบถ้วน คุณภาพด้านความชัดเจน คุณภาพด้านความเที่ยงธรรม ด้านความซื่อสัตย์สุจริต คุณภาพ ด้านความรัดกุม คุณภาพด้านสร้างสรรค์และด้านความรวดเร็ว

1.6.3 ความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี หมายถึง สิ่งที่กำหนดความประพฤติและวิธี ปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ต้องยึดถือ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเชื่อมั่นจาก ผู้รับบริการความเชื่อถือได้ในผลงานความเป็นมืออาชีพและคุณภาพของงานบริการกฎหมายเป็นบท บังคับที่บุคคลในสังคมทุกคนต้องถือปฏิบัติสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี นอกจากต้องปฏิบัติตาม กฎหมายที่บัญญัติเป็นการทั่วไปแล้ว ยังต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่ง เป็นบทบัญญัติเฉพาะของวิชาชีพ โดยเป็นกฎเกณฑ์ที่สูงกว่ากฎหมาย

1.6.4 มาตรฐานวิชาชีพ หมายถึง มาตรฐานการสอบบัญชีและข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่ เกี่ยวข้อง

1.6.5 ความรับผิดชอบต่อผู้บริหาร หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องไม่ละทิ้งการ ปฏิบัติงานที่ตนได้ตอบรับไว้แล้วโดยไม่มีเหตุอันควรและต้องปฏิบัติงานตามกรอบวิชาชีพ

1.6.6 ความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไป หมายถึง ความ รับผิดชอบของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต่อสาธารณชน หรือบุคคลทั่วไป ผู้สอบบัญชีจะต้องไม่เสนอ ตนเองเข้ารับงานด้านสอบบัญชีทับซ้อนกับงานที่ผู้สอบบัญชีท่านอื่นปฏิบัติงานอยู่แล้ว ไม่ปฏิบัติงาน ทางวิชาชีพเกินกว่าที่รับมอบหมายจากผู้ประกอบวิชาชีพรายอื่น ไม่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานของตนเกิน ความเป็นจริง ไม่โอ้อวดหรือเปรียบเทียบตนหรือองค์กรที่ตนสังกัดอยู่กับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้าน เดียวกับผู้อื่น

1.6.7 ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ หมายถึง ผู้สอบบัญชีต้องมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ใน ฐานะผู้ประกอบวิชาชีพและมีวิจรรณญาณตามปกติวิสัยของผู้สอบบัญชี รู้จัดสังเกตต่อสิ่งที่ไม่ ปกติด้วยวิจรรณญาณที่มีคุณธรรม รวมถึงผู้สอบบัญชีต้องมีความรับผิดชอบต่อทุกคน ผู้ใช้ ผลการ ตรวจสอบของตน โดยต้องรักษาความมั่นใจของผู้ใช้ผลงานนั้น และจะต้องดำเนินการตามหลัก ธรรมมาภิบาล

1.7 ประโยชน์ของงานวิจัย

1.7.1 ทำให้ทราบถึงระดับจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพงานบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.7.2 ทำให้ทราบถึงระดับความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบกับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

1.7.3 เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนานิสิตในเรื่องจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่อง “ความคิดเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบกับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ผู้วิจัยได้ทำการค้นคว้าเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อเป็นกรอบในการวิจัย ดังนี้

- 2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี
- 2.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบบัญชี
- 2.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบ
- 2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

2.1 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

2.1.1 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี คือ กรอบความประพฤติและวิธีปฏิบัติของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อให้ผลงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีมีคุณภาพ น่าเชื่อถือและผู้ใช้บริการให้ความเชื่อมั่นของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี เนื่องจากวิชาชีพบัญชีเป็นวิชาชีพที่เกี่ยวข้องข้อมูลทางการเงินของกิจการ นักบัญชีจะเก็บรวบรวมข้อมูล บันทึกรายการ สรุปข้อมูลต่าง ๆ ในรูปแบบของรายงานทางการเงินรวมถึงงานตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อรายงานทางการเงิน ผู้ใช้ข้อมูลมีหลากหลายกลุ่มไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้ข้อมูลภายในองค์กรและภายนอกองค์กรเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการตัดสินใจที่แตกต่างกันไป ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีจะต้องปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าจะเป็นผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชีบนพื้นฐานของจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ปรับปรุงให้เหมาะสมยิ่งขึ้นในปี พ.ศ. 2561 โดยข้อบังคับของสภาวิชาชีพบัญชีว่าด้วยจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ.2561 กำหนดขึ้นเพื่อให้ถูกต้องตามจริยธรรมแห่งวิชาชีพบัญชีรวมทั้งให้สอดคล้องกับประมวลจรรยาบรรณของสหพันธ์นักบัญชีระหว่างประเทศในการนำไปใช้สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะและผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจรวมทั้งแนวคิดในการปฏิบัติเพื่อลดอุปสรรคที่ไม่สามารถปฏิบัติได้ตามหลักการพื้นฐานของจริยธรรมแห่งวิชาชีพตามที่คณะกรรมการมาตรฐานจรรยาบรรณระหว่างประเทศ (IESBA) กำหนด (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2561)

2.1.2 ข้อกำหนดเรื่องจรรยาบรรณตาม พ.ร.บ.วิชาชีพบัญชี พ.ศ.2547

ตามมาตรา 47 กำหนดให้สภาวิชาชีพบัญชีจัดทำจรรยาบรรณเป็นภาษาไทยอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ความโปร่งใส ความเป็นเป็นอิสระเที่ยงธรรมและความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วนหรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

2.1.3 นิยมคำศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

1) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านการทำบัญชี ด้านการสอบบัญชี ด้านการบัญชีบริหาร ด้านการวางระบบบัญชี ด้านการบัญชีภาษีอากร ด้านการศึกษาและเทคโนโลยีการบัญชี และบริการเกี่ยวกับการบัญชีด้านอื่นตามที่กฎกระทรวงกำหนดให้เป็นวิชาชีพบัญชี และให้หมายความรวมถึงผู้ซึ่งขึ้นทะเบียนไว้กับสภาวิชาชีพบัญชีด้วย

2) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในสำนักงานที่ให้บริการทางวิชาชีพ ทั้ง 6 ด้าน ที่อยู่ใน สำนักงานหรือบุคคลธรรมดา เช่น ผู้ทำบัญชี ผู้สอบบัญชี ผู้ประกอบวิชาชีพอื่น ๆ รวมถึงที่ปรึกษาทางวิชาชีพ

3) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ หมายความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ได้รับการว่าจ้างในกิจการ หรือกลุ่มของกิจการในด้านต่าง ๆ เช่น พาณิชยกรรม อุตสาหกรรม การบริการ การศึกษา ภาครัฐ องค์กรที่ไม่แสวงหากำไร หน่วยงานกำกับดูแล หรือองค์กรวิชาชีพ หรือผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีข้อตกลงผูกพันกับกิจการดังกล่าว โดยผู้ประกอบ ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี 5 ด้าน (ยกเว้นสอบบัญชี) ที่อยู่ใน หน่วยงานธุรกิจที่ได้รับการว่าจ้างในกิจการ เช่น ผู้ที่มีตำแหน่งสูงสุดในสายงานบัญชีและการเงิน ผู้บริหารสายงานบัญชี

4) สำนักงาน หมายความว่า (1) ผู้ที่ปฏิบัติงานคนเดียว คณะบุคคล ห้างหุ้นส่วนหรือบริษัทของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี (2) กิจการที่ควบคุมฝ่ายต่าง ๆ ตาม (2) ผ่านการเป็นเจ้าของ การจัดการ หรือวิธีการ รูปแบบอื่น (3) กิจการที่ถูกควบคุม โดยฝ่ายต่าง ๆ ผ่านการเป็นเจ้าของ การจัดการ หรือวิธีการรูปแบบอื่น

5) ผู้มีหน้าที่กำกับดูแล หมายความว่า บุคคลหรือกลุ่มบุคคล หรือองค์กร หรือกลุ่มองค์กร ซึ่งมีความรับผิดชอบต่อ (1) การกำกับดูแลทิศทางเชิงกลยุทธ์ของกิจการ (2) ภาระผูกพันที่เกี่ยวกับการรับผิดชอบต่อกิจการ (3) การกำกับดูแลกระบวนการรายงานทางการเงิน ผู้มีหน้าที่กำกับดูแล อาจรวมถึงบุคคลในระดับบริหาร ตัวอย่างเช่น สมาชิกระดับบริหาร ของคณะกรรมการกำกับดูแลกิจการภาคเอกชน หรือหน่วยงานภาครัฐ หรือเจ้าของกิจการที่เป็นผู้จัดการ

6) ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ เพื่อประโยชน์สาธารณะ ได้แก่ รับผิดชอบต่อที่จะต้องปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ สาธารณะ ปฏิบัติตามที่มีกฎหมายกำหนด แต่ยังคง ปฏิบัติตาม

ข้ออื่น ๆ ที่เหลือของจรรยาบรรณ ภายใต้ข้อบังคับนี้ ที่กำหนดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติ หรืองดเว้นการปฏิบัติใด ๆ ให้หมายรวมถึง การกระทำของบุคคลอื่น ประกอบด้วย ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีรับรู้ถึงการกระทำนั้น หรือผู้ประกอบวิชาชีพบัญชียินยอมให้อ้างอิงชื่อตน

2.1.4 หลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ

ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณ ดังต่อไปนี้

1) ความซื่อสัตย์สุจริต ประพฤติตนอย่างตรงไปตรงมา จริงใจในความสัมพันธ์ทั้งมวล ทั้งทางวิชาชีพและทางธุรกิจ

2) ความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ ไม่ยอมให้อคติ หรือความขัดแย้งทางผลประโยชน์ หรืออิทธิพลอันเกินควรของบุคคลอื่น มาลบล้างการใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ หรือทางธุรกิจ สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะซึ่งเป็นผู้ให้บริการงานให้ความเชื่อมั่น ต้องมีความเป็นอิสระจากลูกค้างานให้ความเชื่อมั่นนั้น อันประกอบด้วย ความเป็นอิสระทางด้านจิตใจ และความเป็นอิสระในเชิงประจักษ์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นเพื่อให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะ สามารถแสดงข้อสรุป และแสดงให้ผู้อื่นเห็นว่า ตนได้ข้อสรุปโดยปราศจากความลำเอียง ความขัดแย้ง ทางผลประโยชน์ หรืออิทธิพลอันเกินควรของบุคคลอื่น สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ ต้องคำนึงถึงความเป็นอิสระในการปฏิบัติงาน ตามหลักการพื้นฐานนี้ด้วย

3) ความรู้ ความสามารถ ความเอาใจใส่ และการรักษามาตรฐานในการปฏิบัติงาน รักษาไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และความชำนาญทางวิชาชีพในระดับที่รับรองได้ว่าลูกค้า หรือผู้ว่าจ้างได้รับบริการทางวิชาชีพที่ถึงพร้อมด้วยวิวัฒนาการล่าสุดในวิธีการ หรือเทคนิคการปฏิบัติงาน หรือตามกฎหมาย และปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเอาใจใส่ให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง (ง) การรักษาความลับ ให้ความสำคัญกับความลับของข้อมูลที่ได้มาจากความสัมพันธ์ทางวิชาชีพและทางธุรกิจ ดังนั้น จึงไม่พึงเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวให้กับบุคคลที่สาม โดยไม่ได้รับการอนุมัติจากผู้มีอำนาจอย่างถูกต้อง และเฉพาะเจาะจง เว้นแต่เป็นการเปิดเผยตามสิทธิทางกฎหมาย หรือสิทธิทางวิชาชีพ หรือเป็นหน้าที่ ที่ต้องเปิดเผย หรือไม่นำข้อมูลดังกล่าวไปใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตนหรือเพื่อบุคคลที่สาม

4) พฤติกรรมทางวิชาชีพ ปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง และหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่อาจทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี กรณีที่จะถือเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ แห่งวิชาชีพบัญชี มีดังต่อไปนี้

4.1) ผ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชีตามข้อบังคับนี้ และเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง

4.2) เคยถูกลงโทษโดยคำสั่งถึงที่สุดเนื่องจากประพฤติผิดจรรยาบรรณตามมาตรา 49 แห่งพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2547 แต่ยังไม่ประพฤติผิดซ้ำ หรือไม่หลาบจำหรือไม่มีความเกรงกลัว ต่อการประพฤติผิดจรรยาบรรณแห่งวิชาชีพบัญชี

4.3) กระทบความผิดในการประกอบวิชาชีพบัญชีตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 269 โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

4.4) กรณีอื่นที่คณะกรรมการจรรยาบรรณเห็นว่าเป็นการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมา ซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี โดยต้องรับผิดชอบต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องกับคนหลายฝ่าย ได้แก่ รับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ได้แก่ ผู้ว่าจ้างผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี หรือบุคคลอื่นที่ใช้ผลงานของ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้วยความสุจริตและจำเป็น รับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคล หรือสำนักงานในหน่วยงานของ ผู้ประกอบวิชาชีพเอง

5) ความโปร่งใส แสดงภาพลักษณ์ให้เห็นถึงการปฏิบัติงานตามกฎหมาย ข้อบังคับระเบียบต่าง ๆ และมาตรฐานวิชาชีพที่กำหนดไว้ และไม่ปกปิดข้อเท็จจริง หรือบิดเบือนความจริงอันเป็นสาระสำคัญ ซึ่งสามารถติดตามตรวจสอบได้

2.1.5 การนำหลักการพื้นฐานไปปฏิบัติ

1) กรอบแนวคิด เหตุการณ์แวดล้อมต่าง ๆ ที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีปฏิบัติงานอยู่อาจทำให้เกิดอุปสรรค ในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน ข้อบังคับนี้จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดให้ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีได้ระบุ ประเมิน และจัดการอุปสรรค เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปตามหลักการพื้นฐาน ดังนี้

1.1) ระบุอุปสรรคต่อการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐาน

1.2) ประเมินนัยสำคัญของอุปสรรคที่ระบุไว้

1.3) ใช้มาตรการป้องกันที่จำเป็นเพื่อขจัดหรือลดอุปสรรคนั้น ๆ ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพในการนำกรอบแนวคิดนี้ไปใช้ อันขึ้นอยู่กับลักษณะของการให้บริการ ซึ่งแยกเป็นผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่ให้บริการสาธารณะและผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีในหน่วยงานธุรกิจ เมื่อผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ระบุอุปสรรคในการปฏิบัติตามหลักการพื้นฐานจากการประเมินอุปสรรคนั้น และตัดสินใจว่าอุปสรรคนั้นไม่อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องตัดสินใจว่ามีมาตรการป้องกันที่เหมาะสม และสามารถนำมาใช้เพื่อขจัดหรือลดอุปสรรคดังกล่าว ให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้หรือไม่ ในการตัดสินใจผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีต้องใช้ดุลยพินิจ และคำนึงว่าหากบุคคลที่สามซึ่งมีความรอบรู้และได้ใช้วิจาร์ณญาณเยี่ยงวิญญูชน อาจสรุปโดยให้น้ำหนักกับข้อเท็จจริงเฉพาะและเหตุการณ์แวดล้อมทั้งหมดที่มีให้แก่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีในขณะนั้นว่า อุปสรรคนั้นสามารถขจัดหรือลดให้อยู่ในระดับที่ยอมรับได้ เมื่อนำมาตรการป้องกันมาใช้โดยการปฏิบัติ ตามหลักการพื้นฐานไม่ถูกรวมขอม (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2559)

2.2 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสอบบัญชี

2.2.1 คำนียามของการสอบบัญชี

นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันเพชร (2557) กระบวนการของการรวบรวมและการประเมินหลักฐานเกี่ยวกับสารสนเทศ เพื่อระบุและรายงาน เกี่ยวกับระดับความสอดคล้องต้องกันของสารสนเทศกับหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้และการสื่อสาร ผลลัพธ์ให้ผู้ใช้ที่สนใจ การสอบบัญชีควรปฏิบัติโดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีความเป็นอิสระ

สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ (2565) ผู้สอบบัญชีคือบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ปฏิบัติงานตรวจสอบ ซึ่งตามปกติคือหุ้นส่วนผู้รับผิดชอบงานตรวจสอบหรือสมาชิกอื่นในกลุ่มผู้ปฏิบัติงานตรวจสอบหรือสำนักงาน

ดังนั้นผู้สอบบัญชีบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่เป็นผู้รวบรวม ประเมินและตรวจสอบสมุดบัญชีรายการทางบัญชี เอกสารประกอบการลงบัญชี ตลอดจนหลักฐานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการลงบัญชีของบุคคลหรือองค์กร โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาและแสดงให้เห็นว่ารายการต่าง ๆ ได้มีการถูกบันทึกไว้อย่างถูกต้องเหมาะสมเป็นไปตามมาตรฐานการบัญชี และสอดคล้องกับกฎระเบียบและข้อบังคับของกฎหมาย

2.2.2 วัตถุประสงค์การตรวจสอบงบการเงิน

การตรวจสอบงบการเงิน มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มระดับความเชื่อมั่นของผู้ใช้งบการเงินที่มีต่อ งบการเงิน โดยการแสดงความเห็นของผู้สอบบัญชีว่างบการเงินได้ทำขึ้นในสาระสำคัญตามแม่บท พบว่า งบการเงินได้จัดทำขึ้นในสาระสำคัญตามแม่บท การรายงานทางการเงินที่เกี่ยวข้องหรือไม่ ดังนั้นในการวางแผนและปฏิบัติงานตรวจสอบ ผู้สอบบัญชีต้องรู้จักสังเกตและสงสัยเยี่ยงผู้ประกอบวิชาชีพ ต้องระบุและประเมินความเสี่ยงจากการแสดงข้อมูลที่ขัดต่อข้อเท็จจริงอันเป็นสาระสำคัญมีการออกแบบและใช้วิธีการที่เหมาะสมเพื่อตอบสนอง ต่อความเสี่ยงที่ได้ประเมินไว้ทั้งนี้เพื่อให้ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นต่อ งบการเงินได้อย่างเหมาะสม (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2555: ออนไลน์) หรืออาจกล่าวได้ว่าวัตถุประสงค์ของการตรวจสอบงบการเงิน คือการแสดงความเห็นว่างบการเงินได้แสดงฐานะการเงิน ผลการดำเนินงาน และกระแสเงินสดของกิจการโดยถูกต้องตามควรในสาระสำคัญ ตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป หรือไม่ (นิพนธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันเพชร, 2557: 1-6)

2.2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์, 2554: ออนไลน์) สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์ได้มีแนวทางการดำเนินการจัดทำมาตรฐานการสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานสอบบัญชีระหว่างประเทศ (International Standard on Auditing: ISAs) ซึ่งปัจจุบันมาตรฐานการสอบบัญชีที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับการควบคุมคุณภาพงานสอบบัญชีคือ มาตรฐานการควบคุมคุณภาพ ฉบับที่ 1 เรื่อง การควบคุมคุณภาพสำหรับสำนักงานที่ให้บริการด้านการตรวจสอบและการสอบทานงบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่นอื่น

ตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง มาตรฐานฉบับนี้ใช้บังคับกับสำนักงานทุกแห่งที่มีผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบ และสอบทานงบการเงิน และงานให้ความเชื่อมั่นอื่น ตลอดจนบริการเกี่ยวเนื่อง โดยสำนักงานต้องจัดให้มีระบบการควบคุมคุณภาพที่เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ.2557 เป็นต้นไป การปฏิบัติตามมาตรฐานการควบคุมคุณภาพของสำนักงานมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือการจัดให้มีและคงไว้ซึ่งระบบการควบคุมคุณภาพเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลแก่สำนักงาน 2 ประการ คือ สำนักงานและบุคลากรของสำนักงาน ปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รายงานที่ออกโดยสำนักงานหรือผู้สอบบัญชีที่รับผิดชอบงานมีความเหมาะสมกับสถานการณ์ สำนักงานต้องจัดให้มีและคงไว้ซึ่งระบบการควบคุมคุณภาพ ซึ่งรวมถึงนโยบายและวิธีปฏิบัติในแต่ละองค์ประกอบต่อไปนี้

2.2.3.1 ความรับผิดชอบของผู้สอบต่อคุณภาพภายในสำนักงาน สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติที่ออกแบบมาเพื่อสนับสนุนวัฒนธรรมภายในองค์กรที่ให้ตระหนักว่าคุณภาพเป็นสิ่งจำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยต้องกำหนดให้ประธานคณะกรรมการบริหารของสำนักงานเป็นผู้รับผิดชอบสูงสุดในการมอบหมายให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีประสบการณ์และความสามารถเพียงพอและเหมาะสม รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ที่จำเป็นในการรับผิดชอบเกี่ยวกับระบบการควบคุมคุณภาพดังกล่าว

2.2.3.2 ข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้อง สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติที่ออกแบบมาเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่าง สมเหตุสมผลว่า สำนักงานและบุคลากรของสำนักงาน ปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องโดยเน้นเรื่องความเป็นอิสระ ทั้งการให้ข้อมูลเกี่ยวกับงานของลูกค้า การแจ้งการฝ่าฝืนข้อกำหนดเกี่ยวกับความเป็นอิสระ รวมถึงกำหนดให้มีการหมุนเวียนผู้รับบัญชีที่รับผิดชอบงานที่

2.2.3.3 การตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะ สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการตอบรับงานและการคงไว้ซึ่งความสัมพันธ์กับลูกค้าและงานที่มีลักษณะเฉพาะโดยสำนักงานจะตอบรับงานก็ต่อเมื่อ

- 1) มีทักษะ ความรู้ ความสามารถเวลาและทรัพยากรในการปฏิบัติงานนั้น
- 2) สามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องได้
- 3) ได้พิจารณาถึงความซื่อสัตย์สุจริตของลูกค้าแล้ว และไม่มีข้อมูลที่สรุปว่า

ลูกค้าขาดความซื่อสัตย์สุจริต สำนักงานต้องได้ข้อมูลที่พิจารณาว่าจำเป็นก่อนการตอบรับงานกับลูกค้ารายใหม่ หรือการคงไว้ซึ่งงานกับลูกค้ารายเดิม หรือการตอบรับงานใหม่กับลูกค้ารายเดิม หากมีสถานการณ์ที่สำนักงานได้รับข้อมูลที่อาจเป็นเหตุให้ปฏิเสธงาน สำนักงานต้องพิจารณา เกี่ยวกับความรับผิดชอบทางวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์นั้น รวมถึงความเป็นไปได้ในการถอนตัวจากงาน หรือทั้งถอนตัวจากงานและการยุติความสัมพันธ์กับลูกค้า

2.2.3.4 ทรัพยากรบุคคล สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติที่ทำให้มั่นใจได้ว่าสำนักงานมีบุคลากร ที่มีความรู้เพียงพอและสามารถปฏิบัติตามหลักจรรยาบรรณ มาตรฐานวิชาชีพ กฎระเบียบ และข้อบังคับตามกฎหมาย และออกรายงานที่มีความเหมาะสมตามสถานการณ์ สำนักงานควรมอบหมายความรับผิดชอบในแต่ละงานแก่ผู้สอบบัญชีจัดให้มีนโยบายและ ขั้นตอนการปฏิบัติงาน โดยต้องระบุบทบาทความรับผิดชอบของผู้สอบบัญชีให้ชัดเจน นอกจากนี้ผู้สอบบัญชีต้องมั่นใจได้ว่า ทีมตรวจสอบและผู้เชี่ยวชาญต้องมีความสามารถและมีศักยภาพที่จะทำงานสอบบัญชีให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดของกฎหมาย

2.2.3.5 การปฏิบัติงาน สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติที่ประกอบด้วย เรื่องการส่งเสริมความสม่ำเสมอของคุณภาพในการปฏิบัติงานสอบบัญชี ความรับผิดชอบในการควบคุมดูแล และความรับผิดชอบในการสอบทาน โดยผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์น้อยกว่าจะถูกสอบทานโดยผู้ปฏิบัติงานที่มีประสบการณ์มากกว่า นอกจากนี้สำนักงานต้องมีการกำหนดระยะเวลา และขอบเขตการสอบทาน โดยต้องทำการสอบทานการควบคุมคุณภาพงานให้เสร็จก่อนลงวันที่ในรายงานผู้สอบบัญชี

2.2.3.6 การติดตามผล สำนักงานจัดให้มีนโยบายและวิธีปฏิบัติที่ให้ความเชื่อมั่นว่า นโยบายของระบบการควบคุมคุณภาพมีความเกี่ยวข้องเพียงพอ และมีการปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการพิจารณาและ ประเมินผลระบบการควบคุมคุณภาพอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีการตรวจทานงานเป็นระยะอย่างน้อย หนึ่งงานต่อผู้สอบบัญชี 1 คน ซึ่งผู้สอบทานการควบคุมคุณภาพงานต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการตรวจงานนั้น

นอกจากระบบการควบคุมคุณภาพทั้ง 6 องค์ประกอบแล้ว สำนักงานต้องจัดให้มีนโยบาย และ วิธีปฏิบัติที่กำหนดให้มีการทำเอกสารหลักฐานที่เหมาะสม โดยให้มีการเก็บรักษาหลักฐานเป็นระยะเวลาที่เพียงพอหรือตามที่กฎหมายกำหนด และให้มีการจัดทำเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับ 10 ข้อร้องเรียนและข้อกล่าวหา และการดำเนินการกับข้อร้องเรียนและข้อกล่าวหาเหล่านั้น และสื่อสารให้กับบุคลากรของสำนักงาน

2.3 แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับความรับผิดชอบ

ความหมายของความรับผิดชอบ (Responsibility)

นิภา วิจิตรศิริ (2525: 7) ให้ความหมายของความรับผิดชอบ คือ ความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความเพียรพยายาม ละเอียดรอบคอบ เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รักษาสิทธิหน้าที่ของตนเอง ยอมรับผลการกระทำของตน และพยายามปรับปรุง ปฏิบัติหน้าที่ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งประกอบด้วยลักษณะของพฤติกรรม ดังต่อไปนี้

1. เอาใจใส่และเพียรพยายามทำงาน

2. ยอมรับในการกระทำของตนเอง
3. ช่วยเหลืองานส่วนรวมด้วยความเต็มใจ
4. รู้จักหน้าที่และกระทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
5. ไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่นและรักษาสิทธิหน้าที่ของตน
6. ตรงต่อเวลา
7. เคารพต่อระเบียบกฎเกณฑ์

วิภา พงษ์พิจิตร (2529) ให้ความหมายของความรับผิดชอบ คือ ลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงถึงความเอาใจใส่ และรับเป็นภาระหน้าที่การงาน พยายามทำหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมายโดยไม่ย่อท้อต่ออุปสรรค ซึ่งดุซุฎิ ทรัพย์ปรุง (2529) ได้ขยายขอบเขตความหมายของความรับผิดชอบว่าเป็นพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกมาด้วยการปฏิบัติหน้าที่การงานของตนในด้านต่าง ๆ คือ 1) ความเอาใจใส่ในการทำงาน หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริงที่จะทำงานในหน้าที่ของตนหรืองานที่ตนได้รับมอบหมายให้เสร็จเรียบร้อย ไม่ละเลยทอดทิ้งหรือหลีกเลี่ยง และหาทางป้องกันไม่ให้เกิดความบกพร่องเสียหายในงานที่ตนได้รับผิดชอบ 2) ความเพียรพยายาม หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงความอดทนไม่ย่อท้อต่อการทำงานเมื่อเกิดมีปัญหหรืออุปสรรคในการทำงานซึ่งเป็นหน้าที่ของตนที่จะต้องรับผิดชอบนั้น จะต้องพยายามแก้ไขปัญหและอุปสรรคนั้นด้วยตนเองอย่างสุดความสามารถ 3) ความละเอียดรอบคอบ หมายถึงลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการรู้จักคิดใคร่ครวญในงานที่จะทำ เพื่อให้ถูกต้องและสมบูรณ์รู้จักคิดก่อนทำงานนั้นว่ามีผลดี ผลเสียอย่างไร และเมื่อทำงานเสร็จแล้วต้องตรวจทานดูว่าถูกต้องเรียบร้อยดีหรือยัง 4) ตรงต่อเวลา หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึง การทำงานให้เสร็จทันเวลาที่กำหนด รู้จักว่าเวลาไหนควรจะทำอะไร 5) การยอมรับผลการกระทำของตนเอง หมายถึงลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการยอมรับในสิ่งที่ตนกระทำลงไป ไม่ว่าผลของงานนั้นจะออกมาดีหรือไม่ดีก็ตาม และ 6) การปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงออกถึงการติดตามผลงานที่ได้กระทำไปแล้ว ถ้าไม่ดีก็ต้องพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ จูริรัตน์ นันทยทวิกุล (2538: 4-5) ให้ความหมายของความรับผิดชอบ คือ คุณลักษณะหนึ่งของบุคคลที่แสดงออกในลักษณะของการมีความตั้งใจที่จะปฏิบัติหน้าที่การงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียดรอบคอบ มีการวางแผน มีความขยันหมั่นเพียร อดทนเพื่อให้งานนั้นบรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายและทันเวลา ยอมรับผลของการกระทำไม่ว่าจะเป็นผลดีหรือผลเสียและพร้อมที่จะปรับปรุงแก้ไขงานของตนเองให้ดียิ่งขึ้น ประกอบด้วยคุณลักษณะ 7 ด้าน ได้แก่

1. ความเอาใจใส่ หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการปฏิบัติงานด้วยความตั้งใจจริง โดยมุ่งมั่นที่จะผลักดันให้ประกอบกิจกรรมด้วยความสนใจอย่างสม่ำเสมอมีจุดหมายปลายทาง มีใจจดจ่อ มีสมาธิเพื่อให้งานในหน้าที่ของตนเองหรืองานที่ได้รับมอบหมายเสร็จเรียบร้อย ติดตามงาน

ไม่ละเลยทอดทิ้ง หรือหลีกเลี่ยง และหาทางป้องกันไม่ให้เกิดความบกพร่องเสื่อมเสีย ในงานที่ตนรับผิดชอบอยู่

2. ความละเอียดรอบคอบ หมายถึงลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการรู้จักใคร่ครวญในงานที่ เพื่อให้ถูกต้องและสมบูรณ์รู้จักคิดก่อนทำว่างานนั้นจะมีผลดี ผลเสียอย่างไรบ้าง วิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคที่จะเกิดขึ้น และหาทางป้องกันไว้ล่วงหน้าและเมื่อทำงานเสร็จแล้ว ต้องตรวจทานดูว่าถูกต้อง เรียบร้อยดีหรือยัง

3. ความขยันหมั่นเพียร หมายถึง ความพยายามอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้ได้รับผลสำเร็จในงาน ที่ทำ และทำด้วยความระมัดระวังเอาใจใส่ต่อเนื่อง อุตสาหาน ไม่ชอบอยู่เฉย ๆ หรือว่างงานริเริ่มงาน แสวงหางานใหม่ ๆ อยู่เสมอ

4. ความอดทน หมายถึง ความสามารถของร่างกาย ความคิดและจิตใจที่จะทนต่อการปฏิบัติ กิจกรรมต่าง ๆ ได้นาน ๆ จนทำให้สำเร็จได้โดยไม่คำนึงถึงอุปสรรคใด ๆ มีร่างกายแข็งแรงมีจิตใจ เข้มแข็งควบคุมตนเองได้ดี เมื่อเกิดความเหนื่อยหน่ายและเกียจคร้าน

5. ความตรงต่อเวลา หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการทำงานให้เสร็จทันเวลาที่ กำหนด รู้จักรักษาเวลาตามนัดและรู้จักว่าเวลาไหนควรทำอะไร

6. การยอมรับผลการกระทำของตนเอง หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการยอมรับใน สิ่งที่ตนได้กระทำไป ไม่ว่าผลของงานนั้นจะออกมาดีหรือไม่ดีก็ตาม

7. การปรับปรุงงานของตนให้ดียิ่งขึ้น หมายถึง ลักษณะพฤติกรรมที่แสดงถึงการติดตาม ผลงานที่ได้ทำไปแล้ว ถ้าไม่ดีก็ต้องพยายามแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ดังนั้น ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงานที่ศึกษาในครั้งนี้ หมายถึง ความรับผิดชอบที่บุคคล แสดงออกถึงการทำหน้าที่ของตนและงานที่ได้รับมอบหมายด้วยความเอาใจใส่ มีความละเอียด รอบคอบ มีการวางแผน มีความขยันหมั่นเพียร อดทนและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตรงต่อเวลา ไม่ละเลยทอดทิ้งงานหรือหลีกเลี่ยงจนกว่างานจะแล้วเสร็จ ยอมรับผลของการกระทำไม่ว่าจะเป็นผลดี และผลเสีย พยายามทำหน้าที่ต่าง ๆ อย่างเต็มความสามารถ

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นาถพล ลอยลิป (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและ ความรับผิดชอบกับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล งานวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีกับ คุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน กรณีศึกษาสำนักงานการตรวจเงิน แผ่นดิน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากพนักงานและข้าราชการในสำนัก ตรวจสอบการที่ 1-20 ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีผู้ตอบแบบสอบถามและใช้ในการศึกษาได้

จำนวน 403 คน คิดเป็นร้อยละ 36.34 ของจำนวนประชากรทั้งหมด วิธีการทางสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าแจกแจงความถี่ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในการทดสอบสมมติฐานใช้ค่าสถิติ Correlation หรือค่าสหสัมพันธ์ เป็นการดูทิศทางความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร และ Multiple Regression เป็นการวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุ เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ชนิด คือ เป็นตัวแปรอิสระ ให้แก่ จรรยาบรรณด้านความโปร่งใส ด้านความอิสระ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านความเที่ยงตรง ด้านความรู้ความสามารถ ด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน และ ความรับผิดชอบในวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการหรือหน่วยรับตรวจ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพ ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และตัวแปรตามคือ คุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน ผลการศึกษาวิจัยพบว่า จรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพ บัญชีทุกตัวแปรมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน และผลการวิจัยยังพบว่าจรรยาบรรณด้านความโปร่งใส จรรยาบรรณด้านความเที่ยงธรรมเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมากที่สุด รองลงมาคือ จรรยาบรรณด้านความรู้ความสามารถ และจรรยาบรรณด้านมาตรฐานการปฏิบัติงาน ตามลำดับที่มีผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุพัตรา รักการศิลป์ และคณะ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานกับประสิทธิภาพ การทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเปรียบเทียบจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานและประสิทธิภาพการทำงานนักบัญชีในเขตภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน แตกต่างกัน ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 181 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติพื้นฐาน ประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบสมมติฐาน ประกอบด้วย F - test การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบพหุคูณ (Multiple Correlation Analysis) การวิเคราะห์ความถดถอย อย่างง่าย (simple Regression Analysis) การวิเคราะห์ความถดถอย (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุ น้อยกว่า 30 ปี สถานภาพโสด ระดับการศึกษาปริญญาตรี และประสบการณ์การทำงานน้อยกว่า 3 ปี 2) นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน โดยรวมและเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านการรักษาความลับ ด้านความโปร่งใส ด้านความซื่อสัตย์ และด้านความเที่ยงธรรมอยู่ในระดับมากที่สุด และด้านความรู้ความสามารถ และด้านความเป็นอิสระอยู่ใน ระดับมาก 3) นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี

ความคิดเห็นเกี่ยวกับประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวม และเป็นรายด้าน ได้แก่ ด้านความถูกต้องของงบการเงิน และด้านคุณภาพงานอยู่ใน ระดับมากที่สุด และ ด้านความทันเวลา และด้านปริมาณงานอยู่ใน ระดับมาก 4) นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตามอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการ ปฏิบัติงาน ด้านความเที่ยงธรรมแตกต่างกัน 5) นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตาม ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ด้านความโปร่งใส และด้านการรักษาความลับแตกต่างกัน 6) นักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน มากกว่า 10 ปี มีความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานด้านความเที่ยงธรรม มากกว่า ผู้ทำบัญชีในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีประสบการณ์การทำงานด้านบัญชี 3 - 6 ปี และน้อยกว่า 3 ปี และ 7) จรรยาบรรณในการปฏิบัติงาน ด้านความซื่อสัตย์สุจริตและด้านความรู้ ความสามารถมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงาน โดยรวม และด้านคุณภาพงาน ด้านความทันเวลา และด้านปริมาณงานอย่างมีนัยสำคัญ

รัชนิกร จันทิมิ และ ฐิติรัตน์ มีมาก (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง จรรยาบรรณของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ทำ ผลการวิจัย พบว่า จรรยาบรรณของนักบัญชีในด้านความรู้ความสามารถ ด้านการรักษาความลับ และด้านความซื่อสัตย์สุจริต ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ การทำงานของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยส่งผลถึงร้อยละ 69.50

ฐิติรัตน์ มีมาก และ รติกร บุญสวาท (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความรู้ความสามารถของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครราชสีมา วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาสภาพแวดล้อมในการทำงาน และความรู้ความสามารถของนักบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพของรายงานการเงินของธุรกิจ MES ในจังหวัดนครราชสีมา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ผู้ทำบัญชีของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 283 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมในการทำงาน ในด้านความสามารถในหน้าที่ของบุคลากร ด้านคุณค่า ความซื่อสัตย์และจรรยาบรรณ และด้านการมอบหมายอำนาจหน้าที่ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงินของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนครราชสีมาโดยส่งผลถึงร้อยละ 59.40 และความรู้ความสามารถของนักบัญชี ในด้านจรรยาบรรณทางวิชาชีพ ด้านความรู้ทางวิชาชีพและด้านทักษะทางวิชาชีพ ส่งผลกระทบต่อคุณภาพรายงานการเงินของธุรกิจ SMEs ในจังหวัดนครราชสีมา โดยส่งผลถึงร้อยละ 66.50 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ธุรกิจ SME ในจังหวัดนครราชสีมา สามารถนำผลการวิจัยที่ได้มาปรับปรุงสถานประกอบการให้มีสภาพแวดล้อมในการทำงานที่ดี และ

เป็นแนวทางในการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรทางการบัญชีของธุรกิจ SMEs ให้มีความรู้ความสามารถ และมีการนำเสนอข้อมูลทางการบัญชีที่มีคุณภาพ ทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลทางการบัญชีไปใช้ได้ถูกต้องและรวดเร็ว

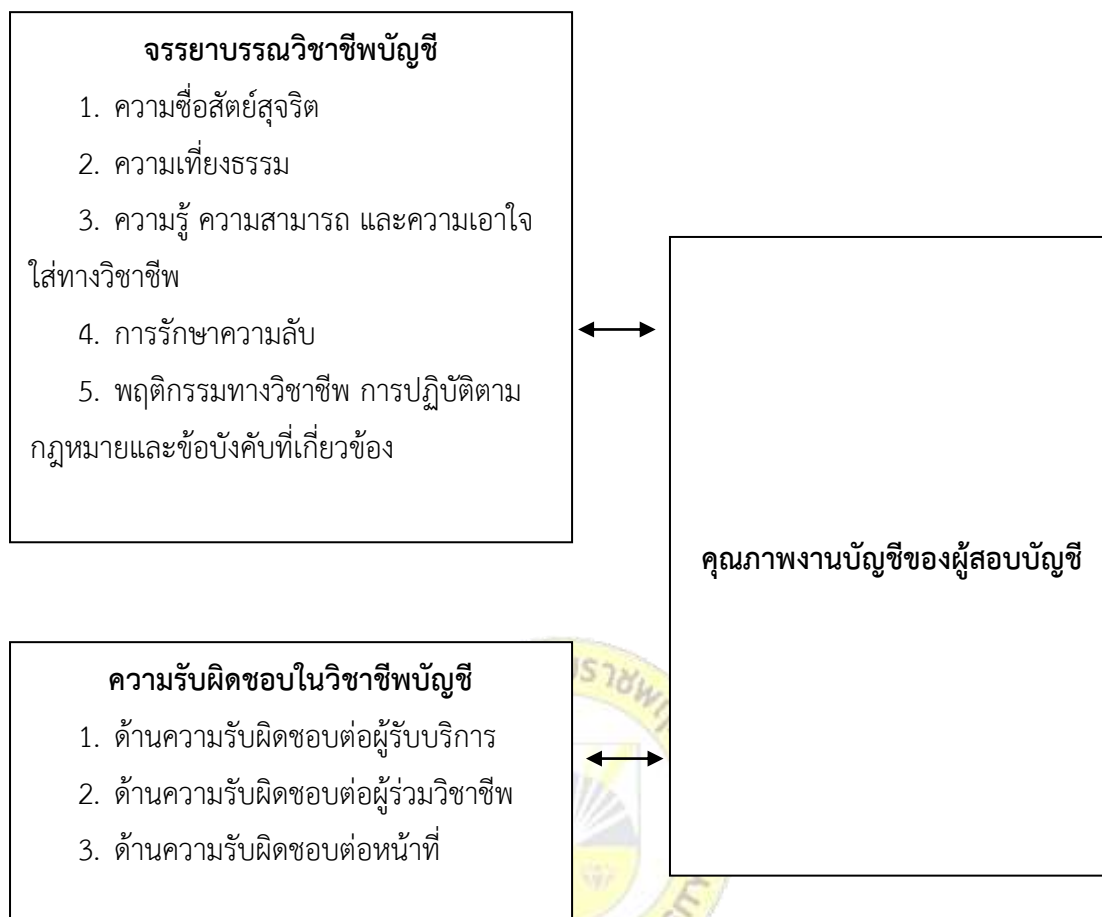
สิทธิกร ด่านพิไลพร (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี ธุรกิจประกันวินาศภัยเขตภาคเหนือตอนบน พบว่า นักบัญชีธุรกิจประกันวินาศภัยเขตภาคเหนือตอนบนมี ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน

นุชจรรย์ ดีจิต (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณของนักบัญชีในเขตภาคเหนือ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีปัจจัย ด้านค่าตอบแทนและสวัสดิการ ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมภายในองค์กร และปัจจัย ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน มีผลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณวิชาชีพของนักบัญชีในเขตภาคเหนือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ ด้านความรู้ความสามารถ ความเอาใจใส่และการรักษามาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการรักษา ความลับ ด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ และด้านความโปร่งใสอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ .05

วันนพรณ์ ชื่นพิบูลย์ และคณะ (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีกรณีศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไปเป็นลำดับแรก

เอมิกา ภูยาตวง อัครเดช วีรัชย์ และ สุภรัักษ์ จันทร์จรสจิตต์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความซื่อสัตย์ในวิชาชีพกับความสำเร็จในการทำงานของผู้ทำบัญชีในจังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัย พบว่า 1) ความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน 2) ความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ ด้านความมีคุณธรรม มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานโดยรวม และ 3) ความซื่อสัตย์ในวิชาชีพด้านการปฏิบัติอย่างตรงไปตรงมามีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงานโดยรวม

2.5 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 2.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) เพื่อศึกษาระดับความรับผิดชอบต่อของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล ผู้วิจัยนำเสนอวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล” ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต จำนวน 754 คน (สภาวิชาชีพบัญชี, 2565: ออนไลน์) เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาตัวอย่างให้ได้ครอบคลุม และเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ดังนั้น การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาครั้งนี้ ดำเนินโดยใช้สูตรสำเร็จรูปของ ยามาเน่ ระดับความคาดเคลื่อนนัยสำคัญ .05 (สิทธิ ธีรธรรม, 2552: 116) โดยใช้สูตรคำนวณดังต่อไปนี้

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{754}{1 + 754(.05)^2}$$

$$n = 262$$

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตในการสำรวจความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทำการวิจัย โดยวิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถาม (Questionnaire) โดยแบ่งเนื้อหาของแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชีจำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ สถานภาพการสมรส อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงานด้านการสอบบัญชีในสำนักงานตรวจบัญชี ผู้ตอบสามารถเลือกคำตอบที่ตรงกับลักษณะที่ตรงกับตัวเอง

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านความซื่อสัตย์สุจริต	2 ข้อ
2. ด้านความเที่ยงธรรม	2 ข้อ
3. ด้านความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ	2 ข้อ
4. ด้านการรักษาความลับ	2 ข้อ
5. ด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	2 ข้อ

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย

1. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ	2 ข้อ
2. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ	2 ข้อ
3. ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4 ข้อ

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สภาวิชาชีพบัญชี จำนวน 6 ข้อ

ประกอบด้วย

1. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีความถูกต้องตามความเป็นจริง และสามารถตรวจสอบได้	1 ข้อ
2. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ สามารถสื่อความให้ผู้อ่าน รายงานเข้าใจได้และมีความเป็นเหตุเป็นผล	1 ข้อ
3. การสรุปผลการปฏิบัติงานมีการเสนอแนะเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น	1 ข้อ

4. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีความครบถ้วนและมี
สารสนเทศที่สำคัญอย่างเพียงพอ 1 ข้อ
5. ท่านมั่นใจได้ว่าผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีของท่านไม่มีข้อผิดพลาดและเกิดขึ้นตามความเป็นจริง 1 ข้อ
6. ท่านเชื่อมั่นว่ารายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีคุณภาพ
เสร็จทันตามกำหนดเวลา ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า 1 ข้อ

โดยใช้มาตรวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ท (Likert) (ศิริวรรณ เสรีรัตน์ และคณะ, 2549) เกี่ยวกับระดับความสำคัญของปัญหาที่พบในการปฏิบัติงานของผู้ประกอบการ ซึ่งจัดระดับของคำตอบเป็น 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุดเกี่ยวกับแบบสอบถามจำนวน 24 ข้อ

เครื่องมือที่ใช้วัดระดับของปัญหาแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับปัญหา	คะแนน
น้อยที่สุด	1 คะแนน
น้อย	2 คะแนน
ปานกลาง	3 คะแนน
มาก	4 คะแนน
มากที่สุด	5 คะแนน

การแปลความหมาย

การแปลความหมายหาค่าเฉลี่ยเลขคณิตโดยใช้หลักช่วงคะแนนแต่ละช่วงเท่า ๆ กัน (Class Interval)

$$\begin{aligned} \text{อันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{ค่าสูงสุด}-\text{ค่าต่ำสุด}}{\text{จำนวนอันตรภาคชั้น}} \\ \text{จำนวนอันตรภาคชั้น} &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

โดยการแปลผลข้อมูล จะแบ่งระดับความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ คือ

ค่าเฉลี่ย	ความหมาย
1.00 - 1.80	น้อยที่สุด
1.81 - 2.60	น้อย
2.61 - 3.40	ปานกลาง
3.41 - 4.20	มาก
4.21 - 5.00	มากที่สุด

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชี เป็นคำถามปลายเปิด

3.3 การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.4.1 กำหนดจุดมุ่งหมายในการสร้างแบบสอบถามครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3.4.2 ศึกษาค้นคว้าข้อมูลจากตำรา ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และเอกสาร เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างประเด็นตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ในแบบสอบถาม

3.4.3 วิเคราะห์ตัวแปรย่อยของตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ออกเป็นตัวแปรชี้วัด (Indicators) ต่าง ๆ และนำตัวแปรชี้วัดไปสร้างเป็นแบบสอบถาม

3.4.4 นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้ว เสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิโดยนำแบบสอบถามไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการศึกษาศึกษา 1 ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิธีวิทยาการวิจัย 1 ท่าน และผู้ทรงคุณวุฒิด้านภาษาไทย 1 ท่าน รวมทั้งสิ้น 3 ท่าน ตรวจสอบสำนวนภาษาที่ใช้ตลอดจนเนื้อหาและวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (The Index of Item-Objective Congruence: IOC) เพื่อพิจารณา ความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face validity) รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้ แบบสอบถามมีความสมบูรณ์ขึ้นและเที่ยงตรงมากขึ้นจากนั้นได้ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3.4.5 นำแบบสอบถามที่ได้ทำการปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้สอบบัญชีที่อยู่จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 30 คน ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้จากนั้นวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alpha Coefficient) โดยใช้สูตรของ Cronbach (Cronbach's Coefficient Alpha) (สุวิมล ติรภานันท์, 2546: 153) กำหนดความเชื่อมั่นมากกว่า 0.6 จึงจะถือได้ว่าแบบสอบถามเหมาะสมที่จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จริงได้ซึ่งผลของการหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามตามตัวแปรที่ศึกษาทั้งฉบับมีค่าเท่ากับ 0.86 แสดงถึงข้อคำถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นสูง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์มีลำดับขั้นตอนดังนี้

3.5.1 ผู้วิจัยขอความร่วมมือไปยังผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง

3.5.2 ผู้วิจัยรับแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแล้ว ทำการตรวจสอบและแยกเฉพาะฉบับที่สมบูรณ์เพื่อดำเนินการจัดทำรหัสในแบบสอบถามตามที่กำหนดในตารางแจกแจงความถี่ ทำการกรอกข้อมูลตามรหัส (Coding form) ลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.5.3 นำข้อมูลที่ได้จากข้อ 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปและนำเสนอค่าสถิติต่าง ๆ

ข้อมูลทุติยภูมิ เป็นการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำราทางวิชาการ บทความ วารสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

3.5.1 เก็บรวบรวมแบบสอบถามจากผู้ช่วยนักวิจัย เพื่อคัดเลือกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ทิ้ง และทำความสะอาดข้อมูล (clean data)

3.5.2 บันทึกข้อมูลลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.5.3 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อพิจารณาความถูกต้องเบื้องต้นของข้อมูล

3.5.4 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการโดยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบความถูกต้อง ลงรหัส บันทึกข้อมูล ทำการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลโดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Description Statistics) กับข้อมูลในแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.7.1 การแจกแจงความถี่ (Frequency) และการหาร้อยละ (Percentage) ใช้สำหรับอธิบายข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

3.7.2 ค่าเฉลี่ย ค่าสถิติร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้กับคำถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม ปัจจัยทั่วไปของสถานประกอบการ และความคิดเห็นของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3.7.3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient: r)

การระดับความสัมพันธ์ของคาสหสัมพันธ์ (วิเชียร เกตุสิงห์, 2543: 72)

$-1 < r < 0$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันเชิงลบ
$0 < r < 1$	หมายถึง	มีสัมพันธ์กันเชิงบวก
$ r = 0.71 - 1.00$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันระดับสูง
$ r = 0.31 - 0.70$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันระดับปานกลาง
$ r = 0.01 - 0.30$	หมายถึง	มีความสัมพันธ์กันระดับต่ำ

การกำหนดช่วงคะแนนค่าเฉลี่ยของปัจจัยต่าง ๆ มีดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545)

ช่วงคะแนนของค่าเฉลี่ย	หมายถึง	ระดับของปัจจัยต่าง ๆ ที่ได้รับ
4.51–5.00 คะแนน	หมายถึง	ได้รับมากที่สุด
3.51–4.50 คะแนน	หมายถึง	ได้รับมาก
2.51–3.50 คะแนน	หมายถึง	ได้รับปานกลาง
1.51–2.50 คะแนน	หมายถึง	ได้รับน้อย
1.01–1.50 คะแนน	หมายถึง	ได้รับน้อยที่สุด

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาในรูปแบบของการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยกลุ่มตัวอย่างจากประชากรทั้งสิ้น 262 คน ผลการวิเคราะห์ โดยแบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชี โดยการหาจำนวน และร้อยละ

ตอนที่ 2 ระดับจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 3 ระดับความรับผิดชอบต่อวิชาชีพบัญชี โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 4 ระดับคุณภาพงานสอบบัญชี โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยการทดสอบสมมติฐานเกี่ยวกับค่าเฉลี่ย ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย โดยการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ เพิ่มเติมในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต เป็นคำถามปลายเปิด

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สอบบัญชี โดยการหาจำนวน และร้อยละ

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
1. ชาย	173	66.20
2. หญิง	89	33.80
รวม	262	100.00

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
2. สถานภาพการสมรส		
1. โสด	135	51.50
2. สมรส	127	48.50
รวม	262	100.00
3. อายุ		
1. ต่ำกว่า 30 ปี	17	6.70
2. 30-45 ปี	79	30.00
3. 46-60 ปี	87	33.30
4. มากกว่า 60 ปี	79	30.00
รวม	262	100.00
4. ระดับการศึกษา		
1. ปริญญาตรี	166	63.30
2. ปริญญาโท	70	26.70
3. ปริญญาเอก	26	10.0
รวม	262	100.00
5. ประสบการณ์ทำงานด้านการสอบบัญชีในสำนักงานตรวจบัญชี		
1. ต่ำกว่า 8 ปี	25	9.50
2. 9-16 ปี	125	47.90
3. 17-24 ปี	76	29.00
4. 24 ปีขึ้นไป	36	13.60
รวม	262	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชายจำนวน 173 คนคิดเป็นร้อยละ 66.20 มีสถานภาพโสด จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 51.50 อายุ 46-60 ปี จำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 33.30 การศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 63.30 และประสบการณ์ทำงานด้านการสอบบัญชีในสำนักงานตรวจบัญชี 9-16 ปีจำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 47.90

ตอนที่ 2 ระดับจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีในภาพรวม

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ความซื่อสัตย์สุจริต	3.98	0.27	มาก
2. ความเที่ยงธรรม	3.76	0.38	มาก
3. ความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ	4.12	0.33	มาก
4. การรักษาความลับ	4.13	0.34	มาก
5. พฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	4.09	0.46	มาก
รวม	4.02	0.18	มาก

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ระดับจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, $SD=0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรักษาความลับ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.34$) รองลงมา คือ ความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$, $SD=0.33$) และพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$, $SD=0.46$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความซื่อสัตย์สุจริต

ความซื่อสัตย์สุจริต	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติต่อกันอย่างยุติธรรม ความจริงใจ	4.10	0.40	มาก
2. ผู้สอบบัญชีต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับรายงานฉบับแสดงรายการภาษี การสื่อสารหรือข้อมูลอื่นที่ผู้ประกอบอาชีพทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเป็นสาระสำคัญ	3.87	0.43	มาก
ภาพรวม	3.98	0.27	มาก

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ระดับความซื่อสัตย์สุจริต ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.98$, $SD=0.27$) โดยผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติต่อกันอย่างยุติธรรม ความจริงใจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x}=3.73$, $SD=1.03$) รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับรายงานน แบบแสดงรายการภาษี การสื่อสารหรือข้อมูลอื่นที่ผู้ประกอบอาชีพทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเป็นสาระสำคัญ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$, $SD=0.43$)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความเที่ยงธรรม

ระดับความเที่ยงธรรม	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ผู้สอบต้องใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ หรือทางธุรกิจ โดยปราศจากการรอมชอมจากอคติ	3.90	0.40	มาก
2. ผู้สอบต้องไม่ดำเนินกิจกรรมทางวิชาชีพ ทำให้เกิดอิทธิพลอันเกินควรต่อดุลยพินิจทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น	3.63	0.48	มาก
ภาพรวม	3.76	0.38	มาก

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ระดับความเที่ยงธรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.76$, $SD=0.38$) โดยผู้สอบต้องใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ หรือทางธุรกิจ โดยปราศจากการรอมชอมจากอคติมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$, $SD=0.40$) รองลงมา คือ ผู้สอบต้องไม่ดำเนินกิจกรรมทางวิชาชีพ ทำให้เกิดอิทธิพลอันเกินควรต่อดุลยพินิจทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.63$, $SD=0.48$)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ

ระดับความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องล่าสุด	4.10	0.39	มาก
2. ผู้สอบบัญชีต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ และทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง	4.13	0.34	มาก
ภาพรวม	4.12	0.33	มาก

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ระดับความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$, $SD=0.33$) โดยผู้สอบบัญชีต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ และทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.34$) รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องล่าสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.39$)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับการรักษาความลับ

ระดับการรักษาความลับ	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ผู้สอบบัญชีต้องระมัดระวังในการเปิดเผยข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อบุคคลที่เป็นผู้ร่วมงานทางธุรกิจที่ใกล้ชิด หรือสมาชิกในครอบครัว	4.07	0.44	มาก
2. ผู้สอบต้องไม่เปิดเผยความลับของกิจการที่ตนได้รู้มาในหน้าที่จากการสอนบัญชีเว้นแต่กรณีที่ต้องให้ถ้อยคำในฐานะพยานตามกฎหมาย	4.19	0.40	มาก
ภาพรวม	4.13	0.34	มาก

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ระดับการรักษาความลับ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.34$) โดยผู้สอบต้องไม่เปิดเผยความลับของกิจการที่ตนได้รู้มาในหน้าที่จากการสอนบัญชีเว้นแต่กรณีที่ต้องให้ถ้อยคำในฐานะพยานตามกฎหมายมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$,

SD=0.40) รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีต้องระมัดระวังในการเปิดเผยข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อบุคคลที่เป็นผู้ร่วมงานทางธุรกิจที่ใกล้ชิด หรือสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.07, SD=0.44)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง

ระดับพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ผู้สอบบัญชีควรประพฤติตนในลักษณะที่สอดคล้องกับความรับผิดชอบทางวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะในกิจกรรมทั้งทางวิชาชีพและความสัมพันธ์ทางธุรกิจ	3.92	0.66	มาก
2. ผู้สอบต้องหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่รู้หรืออาจรู้ว่าอาจทำให้เกิดความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี	4.27	0.44	มากที่สุด
ภาพรวม	4.09	0.46	มาก

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ระดับพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{x} =4.09, SD=0.46) โดยผู้สอบต้องหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่รู้หรืออาจรู้ว่าอาจทำให้เกิดความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก (\bar{x} =4.27, SD=0.44) รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีควรประพฤติตนในลักษณะที่สอดคล้องกับความรับผิดชอบทางวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะในกิจกรรมทั้งทางวิชาชีพและความสัมพันธ์ทางธุรกิจอยู่ในระดับมาก (\bar{x} =3.92, SD=0.66)

ตอนที่ 3 ระดับความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี

ตารางที่ 4.8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี ในภาพรวม

ระดับความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ	4.02	0.12	มาก
2. ความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ	4.13	0.29	มาก
3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่	4.03	0.28	มาก
รวม	4.06	0.23	มาก

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ระดับความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, $SD=0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.29$) รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $SD=0.28$) และ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, $SD=0.12$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ

ระดับความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ไม่ทำการสอบบัญชีเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอื่นเว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากผู้มอบหมายนั้น	4.07	0.25	มาก
2. ผู้สอบบัญชีจะต้องไม่เสนอตนเองเข้ารับงานสอบบัญชีของกิจการใดที่ผู้สอบบัญชีอื่นทำการสอบบัญชีอยู่แล้วไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ ผู้สอบบัญชีจะต้องทำหนังสือติดต่อกับผู้สอบบัญชีเดิม เพื่อสอบถามผู้สอบบัญชีเดิมว่ามีเหตุผลทางมารยาทวิชาชีพประการใดหรือไม่ที่ควรนำมาพิจารณาในการรับงานสอบบัญชี	4.20	0.40	มาก
ภาพรวม	4.13	0.29	มาก

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ระดับด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.29$) โดยผู้สอบบัญชีจะต้องไม่เสนอตนเองเข้ารับงานสอบบัญชีของกิจการใดที่

ผู้สอบบัญชีอื่นทำการสอบบัญชีอยู่แล้วไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ ผู้สอบบัญชีจะต้องทำหนังสือติดต่อกับผู้สอบบัญชีเดิม เพื่อสอบถามผู้สอบบัญชีเดิมว่ามีเหตุผลทางมารยาทวิชาชีพประการใดหรือไม่ที่ควรนำมาพิจารณาในการรับงานสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.20$, $SD=0.40$) รองลงมา คือ ไม่ทำการสอบบัญชีเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอื่นเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้มอบหมายนั้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.25$)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับความรับผิดชอบต่อหน้าที่

ระดับความรับผิดชอบต่อหน้าที่	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ผู้สอบบัญชีพึงละเว้นจากการประพฤติใด ๆ อันอาจนำความเสี่ยงมาสู่วิชาชีพสอบบัญชี	4.08	0.27	มาก
2. ผู้สอบบัญชีควรจะได้ลูกค่าจากความเชื่อถือในผลงานของผู้สอบบัญชี ไม่ควรจะได้ลูกค่าด้วยวิธีการโฆษณาเยี่ยงการประกอบธุรกิจทั่วไป	3.95	0.67	มาก
3. ผู้สอบบัญชีต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ	4.05	0.23	มาก
4. ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ โดยตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	4.04	0.17	มาก
ภาพรวม	4.03	0.28	มาก

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ระดับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $SD=0.28$) โดยผู้สอบบัญชีพึงละเว้นจากการประพฤติใด ๆ อันอาจนำความเสี่ยงมาสู่วิชาชีพสอบบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$, $SD=0.27$) รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$, $SD=0.23$) และผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ โดยตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.04$, $SD=0.17$) ตามลำดับ

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

ระดับความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีได้ตกลงรับงานสอบบัญชีไว้แล้ว ต่อมาไม่ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามที่ตกลงไว้ และได้ละทิ้งงานสอบบัญชีไปโดยไม่มีเหตุผลสมควร	4.01	0.15	มาก
2. ผู้สอบบัญชีต้องให้ความเชื่อมั่นได้ว่าจะปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีด้วยอย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ	4.03	0.19	มาก
ภาพรวม	4.02	0.13	มาก

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ระดับด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, $SD=0.13$) โดยผู้สอบบัญชีต้องให้ความเชื่อมั่นได้ว่าจะปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีด้วยอย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $SD=0.19$) รองลงมา คือ ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีได้ตกลงรับงานสอบบัญชีไว้แล้ว ต่อมาไม่ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามที่ตกลงไว้ และได้ละทิ้งงานสอบบัญชีไปโดยไม่มีเหตุผลสมควร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$, $SD=0.15$)

ตอนที่ 4 ระดับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สภาวิชาชีพบัญชี

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพงานสอบบัญชี

ระดับคุณภาพงานสอบบัญชี	\bar{X}	SD	การแปลผล
1. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีความถูกต้องตามความเป็นจริงและสามารถตรวจสอบได้	4.10	0.40	มาก
2. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ สามารถสื่อความให้ผู้อ่านรายงานเข้าใจได้และมีความเป็นเหตุเป็นผล	3.97	0.40	มาก
3. การสรุปผลการปฏิบัติงานมีการเสนอแนะเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น	4.04	0.28	มาก
4. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีความครบถ้วนและมีสารสนเทศที่สำคัญอย่างเพียงพอ	4.04	0.43	มาก

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานระดับคุณภาพงานสอบบัญชี (ต่อ)

ระดับคุณภาพงานสอบบัญชี	\bar{X}	SD	การแปลผล
5. ท่านมั่นใจได้ว่าผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีของท่าน ไม่มีข้อผิดพลาดและเกิดขึ้นตามความเป็นจริง	4.10	0.38	มาก
6. ท่านเชื่อมั่นว่ารายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มี คุณภาพเสร็จทันตามกำหนดเวลา ใช้ทรัพยากรอย่าง ประหยัดและคุ้มค่า	4.13	0.34	มาก
รวม	4.07	0.18	มาก

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ระดับคุณภาพงานสอบบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ท่านเชื่อมั่นว่ารายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีคุณภาพเสร็จทันตามกำหนดเวลา ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.34$) รองลงมา คือ ท่านมั่นใจได้ว่าผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีของท่านไม่มีข้อผิดพลาดและเกิดขึ้นตามความเป็นจริง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.34$) รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีความถูกต้องตามความเป็นจริงและสามารถตรวจสอบได้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.40$) และรายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ สามารถสื่อความให้ผู้อ่านรายงานเข้าใจได้และมีความเป็นเหตุเป็นผล มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.97$ $SD=0.40$)

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ตารางที่ 4.13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

จรรยาบรรณวิชาชีพ	คุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี		
	Pearson Correlation (r)	Sig (2-tailed)	ระดับ ความสัมพันธ์
1. ความซื่อสัตย์สุจริต	.946**	.000	ความสัมพันธ์เชิง บวกระดับ ระดับสูง
2. ความเที่ยงธรรม	.751**	.000	ความสัมพันธ์เชิง บวกระดับสูง
3. ความรู้ ความสามารถ และความเอาใจ ใส่ทางวิชาชีพ	.647**	.000	ความสัมพันธ์เชิง บวกระดับกลาง
4. การรักษาความลับ	.704**	.000	ความสัมพันธ์เชิง บวกระดับสูง
5. พฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตาม กฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง	.598**	.000	ความสัมพันธ์เชิง บวกระดับกลาง
รวมทุกด้าน	.770**	.000	ความสัมพันธ์ เชิงบวกระดับสูง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์ในภาพรวมเชิงบวกระดับสูง ($r=.770$) โดยจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงที่สุด ($r=.946$) รองลงมาเป็นด้านความเที่ยงธรรม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี ($r=.751$) ด้านการรักษาความลับ ($r=.704$) และจรรยาบรรณวิชาชีพด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีต่ำที่สุด ($r=.598$)

ตารางที่ 4.14 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

ความรับผิดชอบต่อ	คุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี		
	Pearson Correlation (r)	Sig (2-tailed)	ระดับ ความสัมพันธ์
1. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ	.400**	.000	ความสัมพันธ์เชิง บวกระดับ ระดับกลาง
2. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ	.295**	.000	ความสัมพันธ์เชิง บวกระดับกลาง
3. ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่	.621**	.000	ความสัมพันธ์เชิง บวกระดับกลาง
รวมทุกด้าน	.539**	.000	ความสัมพันธ์ เชิงบวก ระดับกลาง

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์ในภาพรวมเชิงบวกระดับกลาง ($r=.539$) โดยจรรยาบรรณวิชาชีพด้านด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่สูงที่สุด ($r=.621$) รองลงมาเป็นด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี ($r=.400$) และด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ ($r=.295$)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล 2) เพื่อศึกษาระดับความรับผิดชอบต่อของผู้สอบบัญชีในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล และ 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานครและปริมณฑล เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson Product Moment Correlation)

5.1 สรุปผลการวิจัย

1. ระดับจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพบัญชีในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, $SD=0.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การรักษาความลับ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.34$) รองลงมา คือ ความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$, $SD=0.33$) และพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$, $SD=0.46$) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ระดับความซื่อสัตย์สุจริตในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.98$, $SD=0.27$) โดยผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติต่อกันอย่างยุติธรรม ความจริงใจ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x}=3.73$, $SD=1.03$) รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับรายงานแบบแสดงรายการภาษี การสื่อสารหรือข้อมูลอื่นที่ผู้ประกอบอาชีพทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเป็นสาระสำคัญอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.87$, $SD=0.43$)

1.2 ด้านความเที่ยงธรรม ระดับความเที่ยงธรรมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.76$, $SD=0.38$) โดยผู้สอบต้องใช้ดุลพินิจทางวิชาชีพ หรือทางธุรกิจ โดยปราศจากการรอมชอมจากอคติมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดในระดับมาก ($\bar{x}=3.90$, $SD=0.40$) รองลงมา คือ ผู้สอบต้องไม่ดำเนินกิจกรรมทางวิชาชีพ ทำให้เกิดอิทธิพลอันเกินควรต่อดุลพินิจทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้นอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.63$, $SD=0.48$)

1.3 ด้านความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ ระดับความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$, $SD=0.33$) โดยผู้สอบบัญชีต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ และทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่องมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.34$) รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องล่าสุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$, $SD=0.39$)

1.4 ด้านการรักษาความลับ ระดับการรักษาความลับในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.34$) โดยผู้สอบต้องไม่เปิดเผยความลับของกิจการที่ตนได้รู้มาในหน้าที่จากการสอบบัญชี เว้นแต่กรณีที่ต้องให้ถ้อยคำในฐานะพยานตามกฎหมายมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.19$, $SD=0.40$) รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีต้องระมัดระวังในการเปิดเผยข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อบุคคลที่เป็นผู้ร่วมงานทางธุรกิจที่ใกล้ชิด หรือสมาชิกในครอบครัวอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.44$)

1.5 ด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ระดับพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.09$, $SD=0.46$) โดยผู้สอบต้องหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่รู้หรืออาจรู้ว่าอาจทำให้เกิดความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.27$, $SD=0.44$) รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีควรประพฤติตนในลักษณะที่สอดคล้องกับความรับผิดชอบทางวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์สาธารณะในกิจกรรมทั้งทางวิชาชีพและความสัมพันธ์ทางธุรกิจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.92$, $SD=0.66$)

2. ระดับความรับผิดชอบต่อวิชาชีพ ระดับความรับผิดชอบต่อวิชาชีพในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.06$, $SD=0.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.29$) รองลงมา คือ ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $SD=0.28$) และ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, $SD=0.12$) ตามลำดับ โดยมีรายละเอียดแต่ละด้านดังนี้

2.1 ระดับด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ ระดับความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$, $SD=0.29$) โดยผู้สอบบัญชีจะต้องไม่เสนอตนเองเข้ารับงานสอบบัญชีของกิจการใดที่ผู้สอบบัญชีอื่นทำการสอบบัญชีอยู่แล้วไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ ผู้สอบบัญชีจะต้องทำหนังสือติดต่อกับผู้สอบบัญชีเดิม เพื่อสอบถามผู้สอบบัญชีเดิมว่ามีเหตุผลทางมารยาทวิชาชีพประการใดหรือไม่ที่ควรนำมาพิจารณาในการรับงานสอบบัญชี มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.20$, $SD=0.40$) รองลงมา คือ ไม่ทำการสอบบัญชีเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอื่นวันแต่จะได้รับการอนุญาตจากผู้มอบหมายนั้น อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$, $SD=0.25$)

2.2 ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ระดับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $SD=0.28$) โดยผู้สอบบัญชีที่เพิ่งเว้นจากการประพฤติใด ๆ อันอาจนำความเสี่ยงมาสู่วิชาชีพสอบบัญชีมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.08$, $SD=0.27$) รองลงมา คือ ผู้สอบบัญชีต้องไม่ไหวหรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.05$, $SD=0.23$) และผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ โดยตระหนักถึงความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.04$, $SD=0.17$) ตามลำดับ

2.3 ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ ระดับด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.02$, $SD=0.13$) โดยผู้สอบบัญชีต้องให้ความเชื่อมั่นได้ว่าจะปฏิบัติงานตรวจสอบบัญชีด้วยอย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเอาใจใส่อย่างเต็มความสามารถ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.03$, $SD=0.19$) รองลงมา คือ ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีได้ตกลงรับงานสอบบัญชีไว้แล้ว ต่อมาไม่ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามที่ตกลงไว้ และได้ละทิ้งงานสอบบัญชีไปโดยไม่มีเหตุผลสมควร อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.01$, $SD=0.15$)

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์ในภาพรวมเชิงบวกในระดับสูง ($r=.770$) โดยจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงที่สุด ($r=.946$) รองลงมาเป็นด้านความเที่ยงธรรม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี ($r=.751$) ด้านการรักษาความลับ ($r=.704$) และจรรยาบรรณวิชาชีพด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีต่ำที่สุด ($r=.598$)

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์ในภาพรวมเชิงบวกในระดับกลาง ($r=.539$) โดยจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูงที่สุด ($r=.621$) รองลงมาเป็นด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี ($r=.400$) และด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ ($r=.295$)

5.2 อภิปรายผล

ระดับจรรยาบรรณในวิชาชีพบัญชี พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เนื่องจากการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องการปฏิบัติงานในวิชาชีพบัญชีสอดคล้องกับหลักการพื้นฐานของจรรยาบรรณสำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีเพื่อรักษาเกียรติแห่งวิชาชีพบัญชีและเพื่อข้อมูลทางการบัญชีที่ถูกต้องครบถ้วนและเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้งบการเงิน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านการรักษาความลับ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ และพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับ รัชนิกร จันทิมิ และ ฐิติรัตน์ มีมาก (2559) พบว่าจรรยาบรรณของนักบัญชีภาพรวมมีอยู่ในระดับมากนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี มีจรรยาบรรณด้านการรักษาความลับ ทั้งภาพรวมและรายช้อยู่ในระดับมาก โดยนักบัญชีปฏิบัติหน้าที่โดย ไม่นำข้อมูลขององค์กรไปเปิดเผยเพื่อประโยชน์ส่วนตนไม่มาด้วยผลประโยชน์ใด ๆ ทั้งทรัพย์สินหรือตำแหน่งหน้าที่ เว้นแต่กรณีเปิดเผยข้อมูลตามสิทธิในฐานะผู้ประกอบการวิชาชีพ ซึ่งด้านความรู้ความสามารถตามสาขาวิชาชีพที่ได้นำความรู้ และทฤษฎีมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ ฐิติรัตน์ มีมาก และ รติกร บุญสวาท (2558) พบว่า ความรู้ความสามารถของนักบัญชีของธุรกิจ SMEs ใน จังหวัด นครราชสีมา ภาพรวมพบว่านักบัญชีปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรู้ความสามารถโดยตรงไปตรงมา มีการรายงานข้อมูลตามความเป็นจริง ถูกต้อง เชื่อถือได้ โดยยึดหลักพิทักษ์ผลประโยชน์และชื่อเสียงขององค์กรและไม่นำข้อมูลขององค์กรไปเปิดเผย เพื่อผลประโยชน์ส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกับ สิทธิกร ด้าน พิไลพร (2558) พบว่า นักบัญชีธุรกิจประกันวินาศภัยเขตภาคเหนือตอนบนมี ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทั้งภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยจรรยาบรรณของนักบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถ ด้านการรักษาความลับ และด้านความซื่อสัตย์สุจริต ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี สอดคล้อง นุชจรรย์ ดีจิต (2562) พบว่าการปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความเที่ยงธรรมและความเป็นอิสระ ด้านความรู้ความสามารถความเอาใจใส่และการรักษามาตรฐานการปฏิบัติงาน ด้านการรักษาความลับ ด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ ด้านความโปร่งใส ของนักบัญชีในเขตภาคเหนืออย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ระดับความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชี พบว่าในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากตามลำดับ สอดคล้องกับ วนนันพรณ์ ชื่นพิบูลย์ และคณะ (2562) พบว่า ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความรับผิดชอบต่อเพื่อนร่วมวิชาชีพและจรรยาบรรณทั่วไปเป็นลำดับแรก รองลงมาเป็นด้านการรักษาความลับ ด้านความรู้ความสามารถ และมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านความโปร่งใสอิสระเที่ยงธรรมและซื่อสัตย์สุจริต และด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการตามลำดับหลักฐานเชิงประจักษ์ให้ข้อมูลที่น่าสนใจว่าแนวโน้มพฤติกรรมการทำงานของผู้ทำบัญชีในปัจจุบันมุ่งเน้นการรักษา มารยาท การทำงานกับเพื่อนร่วมวิชาชีพเป็นหลัก ก่อนการมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพกับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์ในภาพรวมเชิงบวกระดับสูง โดยจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความซื่อสัตย์สุจริต สูงที่สุด รองลงมาเป็นด้านความเที่ยงธรรม มีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี ด้านการรักษาความลับ และจรรยาบรรณวิชาชีพด้านพฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและข้อบังคับที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีต่ำที่สุด สอดคล้องกับ สุพัศตรา รักษาการศิลป์ และคณะ (2562) พบว่าจรรยาบรรณการปฏิบัติงานด้านความซื่อสัตย์สุจริตและด้านความรู้ความสามารถมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการทำงานโดยรวม และด้านคุณภาพงาน ด้านความทันเวลาและด้านปริมาณงานอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากการทำงานด้านบัญชีจะอาศัยจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานแล้ว ผู้ทำบัญชีจำเป็นต้องมีความรู้และความสามารถในการทำงาน เพราะงานด้านบัญชีจำเป็นต้องอาศัยผู้ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประสบการณ์การทำงาน จึงจะทำให้งานประสบผลสำเร็จทันเวลา ผลงานที่ออกมาคุณภาพรวมไปถึงปริมาณงานตรงตามความต้องการที่วางไว้และหากผู้ทำบัญชีมีทั้งความซื่อสัตย์สุจริตและความรู้ความสามารถควบคู่กัน ก็จะยิ่งส่งผลให้งานที่ออกมาคุณภาพยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับคุณภาพการทำงานโดยรวม เนื่องจากความซื่อสัตย์สุจริตมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงาน หากพนักงานในองค์กรสามารถปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตโดยการประพฤติตนในหน้าที่ด้วยความซื่อตรงต่อวิชาชีพ ไม่คิดคดโกง ไม่คิดหลอกลวงปฏิบัติงานตรงตามความเป็นจริง ย่อมทำให้ได้รับความเคารพได้รับความไว้วางใจจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อร่วมงานและส่งผลทำให้การปฏิบัติงานที่มีคุณภาพ ซึ่งสอดคล้องกับเอมิกา ภูเขาดวง และคณะ (2558) พบว่าความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน เนื่องจากการมีความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ และมีคุณธรรมเป็นความดีงามที่ถูกปลูกฝังขึ้นในจิตใจ มีความกตัญญูซื่อสัตย์ มีวินัยและเป็นสุภาพชน จนเกิดจิตสำนึกที่รู้สึกรับผิดชอบต่อชีวิต เกรงกลัวต่อต่อบาป เพราะเมื่อบุคคลทำงานด้วยความซื่อสัตย์ในวิชาชีพและมีคุณธรรมแล้ว งานที่ออกมาจะมีความถูกต้อง เที่ยงตรง ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการทำงานต่อไป

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชีในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์ในภาพรวมเชิงบวกระดับกลาง โดยจรรยาบรรณวิชาชีพด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูงสุด รองลงมาเป็นด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี และด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ ซึ่งสอดคล้องกับ นาถพล ลอยลิบ (2561) พบว่าจรรยาบรรณด้านความโปร่งใส จรรยาบรรณด้านความเที่ยงธรรมเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบ

เชิงบวกต่อคุณภาพงานสอบบัญชีมากที่สุด รองลงมาคือ จรรยาบรรณด้านความรู้ความสามารถ และ จรรยาบรรณด้านมาตรฐานการปฏิบัติงานตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 ผู้สอบบัญชีควรให้ความสำคัญจรรยาบรรณวิชาชีพ ทั้งทางด้านความเป็นอิสระด้านความเที่ยงธรรม และด้านความซื่อสัตย์สุจริต เนื่องจากการมีความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ และมีคุณธรรมเป็นความดีงามที่ถูกปลูกฝังขึ้นในจิตใจ เมื่อบุคคลทำงานด้วยความซื่อสัตย์ในวิชาชีพและมีคุณธรรมแล้ว งานที่ออกมาจะมีความถูกต้อง เที่ยงตรง ส่งผลให้เกิดความสำเร็จ ตลอดจนส่งผลทำให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น โดยผู้สอบต้องปฏิบัติงานด้วยโดยยึดหลักมาตรฐานวิชาชีพ หรือตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด ส่งผลให้เกิดความสำเร็จ ตลอดจนส่งผลทำให้การปฏิบัติงานมีคุณภาพที่ดีมากยิ่งขึ้น โดยผู้สอบต้องปฏิบัติงานด้วยโดยยึดหลักมาตรฐานวิชาชีพ หรือตามกฎ ระเบียบ และข้อบังคับที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด

5.3.1.2 แนวโน้มพฤติกรรมการทำงานของผู้สอบบัญชีในปัจจุบันมุ่งเน้นการรักษา มารยาท การทำงานกับเพื่อนร่วมวิชาชีพเป็นหลัก ก่อนการมุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ เนื่องจากผู้สอบจำเป็นต้องมีความประพฤติเหมาะสมเป็นที่เคารพและเป็นที่ยอมรับ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องประพฤติปฏิบัติตนในทางที่ถูกที่ควร สำนึกในหน้าที่และไม่ปฏิบัติตนในลักษณะที่ทำให้เกิดความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชีบัญชีไม่แย้งงาน หรือหาประโยชน์จากวิชาชีพก่อให้เกิดข้อขัดแย้ง คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมไม่ทำเกินกว่าหน้าที่ ๆ ได้รับมอบหมาย

5.3.1.3 ผลการวิจัย พบว่า ความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ มีความสัมพันธ์และผลกระทบเชิงบวกกับความสำเร็จในการทำงาน เนื่องจากการมีความซื่อสัตย์ในวิชาชีพ และมีคุณธรรมเป็นความดีงามที่ถูกปลูกฝังขึ้นในจิตใจ มีความกตัญญูซื่อสัตย์ มีวินัยและเป็นสุภาพชน จนเกิดจิตสำนึกที่ดีรู้สึกรับผิดชอบต่อข้อดี เกรงกลัวต่อข้อบาป เพราะเมื่อบุคคลทำงานด้วยความซื่อสัตย์ในวิชาชีพและมีคุณธรรมแล้ว งานที่ออกมาจะมีความถูกต้อง เที่ยงตรง ส่งผลให้เกิดความสำเร็จในการทำงานต่อไป

5.3.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของผู้สอบบัญชี มีความสัมพันธ์ในภาพรวมเชิงบวกระดับกลาง โดยด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่สูงที่สุด เนื่องจากการเงินส่งผลต่อบุคคลหลายกลุ่มที่นำงบประมาณไปใช้เพื่อการลงทุนและการตัดสินใจ ดังนั้นผู้สอบบัญชีต้องให้ความสำคัญกับหน้าที่โดยผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ต้องปฏิบัติตามจรรยาบรรณวิชาชีพ ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต อุทิศตน ด้วยความทุ่มเท ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายเพื่อประโยชน์สูงสุดของผู้ใช้บริการเงิน

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณกับทักษะความเป็นมืออาชีพของนักบัญชีในยุคดิจิทัล

5.3.2.2 ผลกระทบของทักษะนักบัญชีคุณภาพต่อประสิทธิภาพการทำงานตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชีในเขตกรุงเทพและปริมณฑลที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานของหน่วยงานอื่น ๆ เช่น โรงพยาบาล หน่วยงานของภาครัฐ และวิทยาลัย ของเอกชน เป็นต้น เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบกับกลุ่มตัวอย่างอื่นว่ามีความแตกต่างกัน หรือไม่อย่างไร

5.3.2.3 ปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อทักษะของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ซึ่งจะทำให้ผู้บริหาร ทราบถึงจุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา และอุปสรรค เพื่อเป็นแนวทางหรือวิธีการในการบริหารงานในองค์กรเพื่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

- ฐิติรัตน์ มีมาก และรติกร บุญสวาท. (2558). *สภาพแวดล้อมในการทำงาน และความรู้ความสามารถของนักบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพรายงานการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ในจังหวัดนครราชสีมา*. วารสารวิชาการสมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย, 21(1), 127-140.
- ทิพวรรณ ศิริมาตร. (2555). *ผลกระทบของคุณลักษณะพื้นฐานการสอบบัญชีที่ดีที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในประเทศไทย*. วิทยานิพนธ์ บัญชีมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นาถพล ลอยลิบ. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณและความรับผิดชอบในวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน*. สารนิพนธ์ตามหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- นิพันธ์ เห็นโชคชัยชนะ และ ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2554). *การสอบบัญชี*. พิมพ์ครั้งที่ 2. หจก. พีทีเอ็น เพรส.
- นุชจรรย์ ดิจิต. (2562). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการปฏิบัติงานตามจรรยาบรรณ ของนักบัญชีในเขตภาคเหนือ*. การค้นคว้าอิสระหลักสูตรบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- เพ็ญพักตร์ นนทะภา และ ศิลปพร ศรีจันเพชร. (2014). *ปัญหาและผลกระทบจากการนำมาตรฐานการควบคุมคุณภาพมาใช้ของสำนักงานสอบบัญชีขนาดเล็กและขนาดกลาง*. *Journal of Business Administration The Association of Private Higher Education Institutions of Thailand*, 3(1): 1-11.
- รัชนิกร จันทิมิ และ ฐิติรัตน์ มีมาก. (2559). *จรรยาบรรณของนักบัญชีที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชีที่ปฏิบัติงานในสำนักงานบัญชี ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา*. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ 2559 (หน้า 1,123 - 1,131). ขอนแก่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น
- ปรีชาดิ มณีมัย และคณะ. (2559). *คุณภาพและปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานของสำนักงานบัญชีขนาดกลางและขนาดย่อมของไทย*. *วารสารการจัดการสมัยใหม่*, 14(1): 118-127.

- วณัณพรณ์ ชื่นพิบูลย์ และคณะ. (2562). *ความคิดเห็นของผู้ทำบัญชีที่มีต่อจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี กรณีศึกษาผู้ทำบัญชีในสำนักงานบัญชีในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น*. วารสาร ศิลปศาสตร์และวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. 6(2): 49-61.
- วิเชียร เกตุสิงห์. (2543). *คู่มือการวิจัย: การวิจัยเชิงปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์และ ทำปกเจริญผล.
- ศิริวรรณ เสรีรัตน์: และคณะ. (2549). *การวิจัยการตลาด ฉบับปรับปรุงใหม่*. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร.
- สงกรานต์ ไกยวงษ์. (2553) *ปัจจัยที่ส่งผลต่อทักษะความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และผู้สอบบัญชีรับอนุญาต (รายงานผลการวิจัย)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2565). *มาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 220 การควบคุม คุณภาพการตรวจสอบงบการเงิน*. ค้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565, จาก https://acprostd.tfac.or.th/uploads/files/TSA/2563_TSA220.pdf.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2565). *ระบบการตรวจสอบสถานะใบอนุญาตของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาต*. ค้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565, จาก https://eservice.tfac.or.th/check_cpa.
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2565). *มาตรฐานการสอบบัญชีรหัส 200 วัตถุประสงค์ โดยรวมของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตและการปฏิบัติงานตรวจสอบมาตรฐานการสอบบัญชี* ค้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565, จาก <https://www.tfac.or.th/upload/9414/90dsuAnKAK.pdf>
- สภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์. (2561). *ข้อบังคับสภาวิชาชีพ ฉบับที่ 19 เรื่องจรรยาบรรณ ของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี*. ค้นเมื่อวันที่ 16 ธันวาคม 2565, จาก <http://www.fap.or.th/upload/9414/sNS4kGTNFe.pdf>.
- สิทธิกร ต่านพิไลพร. (2558). *ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับ ประสิทธิภาพการทำงานของนักบัญชี ธุรกิจประกันวินาศภัยเขตภาคเหนือตอนบน*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาบัญชืมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยพิษณุโลก.
- สุมินทร เบ้าธรรม. (2556). *ผลกระทบของการรับรู้ความยุติธรรมในองค์การ และพฤติกรรมกาเป็น สมาชิกที่ดีขององค์การ ที่มีต่อประสิทธิผลในการทำงานของบุคลากรในสังกัด มทร.อีสาน วิทยาเขตสกลนคร*. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, 32(5): 39-50.
- สุพัตรา รักการศิลป์ และคณะ. (2561). *ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานกับ ประสิทธิภาพ การทำงานของนักบัญชีในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. คณะวิทยาการ จัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

สุวิมล ตีรกานันท์. (2546). **ระเบียบวิธีการวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 4.
กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก ก

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาค่า IOC

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณาค่า IOC

1. ดร.ประภัสสร กิตติมโนรม คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
2. ดร.สุนันทา สังขทัตน์ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
3. ผศ.ทวิชชัย อูร์ฉัตร คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย
ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชี
ของสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดนนทบุรี

คำชี้แจง

แบบสอบถามชุดนี้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัย “ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดนนทบุรี” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดนนทบุรีและเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพบัญชีกับคุณภาพงานบัญชีของสำนักงานสอบบัญชี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพในเรื่องจรรยาบรรณและความรับผิดชอบต่อวิชาชีพบัญชีต่อไป

ดังนั้นผู้วิจัยใคร่ขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากท่านผู้ตอบแบบสอบถาม โปรดให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามให้ครบถ้วนทุกคำถาม ผู้วิจัยขอรับรองว่าข้อมูลที่ท่านให้ถือเป็นความลับและจะนำเสนอผลการวิเคราะห์ในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามข้อมูลชุดนี้ แบ่งออกเป็น 5 ตอน ซึ่งประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี
- ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อวิชาชีพของผู้สอบบัญชี
- ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สภาวิชาชีพบัญชี
- ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณที่ท่านกรุณาเสียสละเวลาในการให้ข้อมูลตอบแบบสอบถาม และขอความกรุณาส่งแบบสอบถามกลับภายใน 30 วัน

ขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

นางสาวปฐมาภรณ์ คำชื่น
 อาจารย์ประจำสาขาการบัญชี คณะบัญชี
 มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
 โทรศัพท์ 081-860-5586
 E-mail: pla248@hotmail.com

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน หรือเขียนข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

1. ชาย 2. หญิง

2. สถานภาพสมรส

1. โสด 2. สมรส

3. อายุ

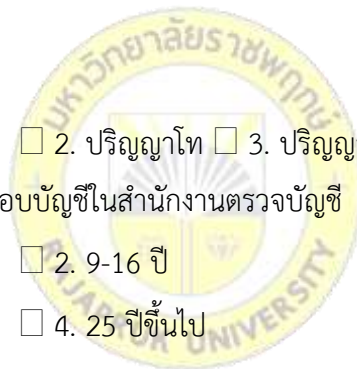
1. ต่ำกว่า 30 ปี
 2. 30-45 ปี
 3. 46-60 ปี
 4. มากกว่า 60 ปี

4. ระดับการศึกษา

1. ปริญญาตรี 2. ปริญญาโท 3. ปริญญาเอก

5. ประสบการณ์ทำงานด้านการสอบบัญชีในสำนักงานตรวจบัญชี

1. ต่ำกว่า 8 ปี 2. 9-16 ปี
 3. 17-24 ปี 4. 25 ปีขึ้นไป

ตอนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)
1. ความซื่อสัตย์สุจริต					
1.1 ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติต่อกันอย่างยุติธรรม ความจริงใจ					
1.2 ผู้สอบบัญชีต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับรายงาน แบบแสดงรายการภาษี การสื่อสารหรือข้อมูลอื่นที่ผู้ประกอบอาชีพทำให้เกิดความเข้าใจผิดและเป็นสาระสำคัญ					
2. ความเที่ยงธรรม					
2.1 ผู้สอบต้องไม่ใช้ดุลยพินิจทางวิชาชีพ หรือทางธุรกิจ โดยปราศจากการรอมชอมจากอคติ					
2.2 ท่านต้องไม่ดำเนินกิจกรรมทางวิชาชีพ ทำให้เกิดอิทธิพลอันเกินควรต่อดุลยพินิจทางวิชาชีพที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนั้น					
3. ความรู้ ความสามารถ และความเอาใจใส่ทางวิชาชีพ					
3.1 ผู้สอบบัญชีต้องมีความรู้และทักษะทางวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและกฎหมายที่เกี่ยวข้องล่าสุด					
3.2 ผู้สอบบัญชีต้องพัฒนาความรู้ ความสามารถทางวิชาชีพ และทางเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง การพัฒนาทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง					
4. การรักษาความลับ					
4.1 ผู้สอบบัญชีต้องระมัดระวังในการเปิดเผยข้อมูล โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อบุคคลที่เป็นผู้ร่วมงานทางธุรกิจที่ใกล้ชิด หรือสมาชิกในครอบครัว					
4.2 ผู้สอบต้องไม่เปิดเผยความลับของกิจการที่ตนได้รู้มาในหน้าที่จากการสอบบัญชีเว้นแต่กรณีที่ต้องให้ถ้อยคำใน					

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)
ฐานะพยานตามกฎหมาย					
5. พฤติกรรมทางวิชาชีพ การปฏิบัติตามกฎหมายและ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง 5.1 ผู้สอบบัญชีควรประพฤติตนในลักษณะที่สอดคล้อง กับความรับผิดชอบทางวิชาชีพในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อ ประโยชน์สาธารณะในกิจกรรมทั้งทางวิชาชีพและ ความสัมพันธ์ทางธุรกิจ					
5.2 ท่านหลีกเลี่ยงการกระทำใด ๆ ที่รู้หรืออาจรู้ว่าอาจ ทำให้เกิดความเสียหายเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี					

ตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อวิชาชีพผู้สอบบัญชี จำนวน 8 ข้อ ประกอบด้วย

ความรับผิดชอบต่อวิชาชีพผู้สอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)
1. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ 1.1 ผู้สอบบัญชีต้องให้ความเชื่อมั่นได้ว่าจะปฏิบัติงาน ตรวจสอบบัญชีด้วยอย่างถูกต้อง น่าเชื่อถือ และเอาใจใส่ อย่างเต็มความสามารถ					
1.2 ในกรณีที่ผู้สอบบัญชีได้ตกลงรับงานสอบบัญชีไว้แล้ว ต่อมาไม่ปฏิบัติงานให้สำเร็จตามที่ตกลงไว้ และได้ละทิ้ง งานสอบบัญชีไปโดยไม่มีเหตุผลสมควร					
2. ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ร่วมวิชาชีพ 2.1 ผู้สอบบัญชีจะต้องไม่เสนอตนเองเข้ารับงานสอบ บัญชีของกิจการใดที่ผู้สอบบัญชีอื่นทำการสอบบัญชีอยู่					

ความรับผิดชอบในวิชาชีพผู้สอบบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อย มาก (1)
แล้วไม่ว่าจะด้วยวิธีใด ๆ ผู้สอบบัญชีจะต้องทำหนังสือติดต่อกับผู้สอบบัญชีเดิม เพื่อสอบถามผู้สอบบัญชีเดิมว่ามีเหตุผลทางมารยาทวิชาชีพประการใดหรือไม่ที่ควรนำมาพิจารณาในการรับงานสอบบัญชี					
2.2 ไม่ทำการสอบบัญชีเกินกว่าที่ได้รับมอบหมายจากผู้สอบบัญชีรับอนุญาตอื่นเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากผู้มอบหมายนั้น					
3. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ 3.1 ผู้สอบบัญชีที่ละเว้นจากการประพฤติใด ๆ อันอาจนำความเสื่อมเสียมาสู่วิชาชีพสอบบัญชี					
3.2 ผู้สอบบัญชีควรจะได้ลูกค่าจากความเชื่อถือในผลงานของผู้สอบบัญชี ไม่ควรจะได้ลูกค่าด้วยวิธีการโฆษณาเยี่ยงการประกอบธุรกิจทั่วไป					
3.3 ผู้สอบบัญชีต้องไม่ให้หรือรับว่าจะให้ทรัพย์สินหรือประโยชน์ใด ๆ					
3.4 ผู้สอบบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มที่ โดยตระหนักถึงความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย					

ตอนที่ 4 ข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สภาวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย 6 ข้อ

คุณภาพงานสอบบัญชีตามเกณฑ์สภาวิชาชีพบัญชี	ระดับความคิดเห็น				
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยมาก (1)
1. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีความถูกต้องตามความเป็นจริงและสามารถตรวจสอบได้					
2. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ สามารถสื่อความให้ผู้อ่านรายงานเข้าใจได้และมีความเป็นเหตุเป็นผล					
3. การสรุปผลการปฏิบัติงานมีการเสนอแนะเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้ดีขึ้น					
4. รายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีความครบถ้วนและมีสารสนเทศที่สำคัญอย่างเพียงพอ					
5. ท่านมั่นใจได้ว่าผลการปฏิบัติงานสอบบัญชีของท่านไม่มีข้อผิดพลาดและเกิดขึ้นตามความเป็นจริง					
6. ท่านเชื่อมั่นว่ารายงานการสอบบัญชีที่นำเสนอ มีคุณภาพเสร็จทันตามกำหนดเวลา ใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า					

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณวิชาชีพและความรับผิดชอบต่อคุณภาพงานบัญชีของสำนักงานสอบบัญชีในจังหวัดนนทบุรี

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของท่าน
 คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ปฐมภรณ์ คำชื่น
วัน เดือน ปีเกิด	27 ตุลาคม 2520
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยสยาม บัญชีบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, 2542 มหาวิทยาลัยรามคำแหง บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี, 2557
ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน	อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี
ประสบการณ์ทำงาน	2550 - 2554 อาจารย์ประจำ สาขาการบัญชี วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม 2554 - 2557 อาจารย์ประจำหลักสูตร คณะบัญชี มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี 2557 - 2558 อาจารย์ประจำคณะบัญชี คณะบัญชีมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ 2558 - 2559 ผู้ช่วยหัวหน้าสาขาการบัญชี คณะบัญชีมหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ 2559 - 2560 หัวหน้าสาขาการบัญชี คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ 2560 - 2564 หัวหน้าสาขาการบัญชีและผู้ช่วยคณบดี ฝ่ายวิชาการและการประกันคุณภาพ คณะบัญชี มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ 2565 - 2566 หัวหน้าสาขาการบัญชี ปัจจุบัน อาจารย์ประจำสาขาวิชาการบัญชี

ชื่อผลงานทางวิชาการที่ตีพิมพ์เผยแพร่

ผลงานวิจัย 5 ปีย้อนหลัง

1. ปฐมภรณ์ คำชื่น. (2561). ศักยภาพและการเตรียมความพร้อมของสำนักงานบัญชี คุณภาพในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อเข้าสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. เอกสารสืบเนื่องจากการประชุมเบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 8 วันที่ 30 พฤษภาคม 2561 ณ มหาวิทยาลัยธนบุรี.
2. ปฐมภรณ์ คำชื่น. (2562) ปัจจัยในการเลือกใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของผู้ประกอบการในจังหวัดนนทบุรี. เอกสารสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติเบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 9 วันที่ 28 พฤษภาคม 2562 ณ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ.

3. ปฐมาภรณ์ คำชื่น. (2563). Strategy for Human Resource Development of Financial Institutions to Innovation Organizations.เบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 10 วันที่ 22 พฤษภาคม 2563 ณ มหาวิทยาลัยนอร์ท-เชียงใหม่
4. ปฐมาภรณ์ คำชื่น. (2563). การจัดทำบัญชีวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนนทบุรี.วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2564)
5. ปฐมาภรณ์ คำชื่น. (2564). จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้ทำบัญชีที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการจัดทำบัญชีให้แก่บริษัทที่อยู่นอกตลาดหลักทรัพย์ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เอกสารสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติเบญจมิตรวิชาการ ครั้งที่ 12 “ความท้าทายในการศึกษาทางสาธารณสุขแบบมีอาชีพ” วันพุธที่ 25 พฤษภาคม 2565 ณ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์
6. ปฐมาภรณ์ คำชื่น. (2565). คุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์หลักสูตรบัญชีบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี ที่ตรงกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต. วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์ ปีที่ 25 ฉบับที่ 1 (มกราคม-เมษายน 2566) (หน้า 95-108)
7. Chumpon Rodjam, Panyada Chanthakit, Jagraval Sukmaitree, Sunisa Saichamchan, Patamaporn Kumchuen, Thawischai Uratchat, Roongrawee Mungsing (2023). WORK-LIFE BALANCE THAT AFFECTS THE OPERATIONAL HAPPINESS OF PRIVATE COMPANYEMPLOYEES. INTERNATIONAL ACADEMIC MULTIDISCIPLINARY RESEARCH CONFERENCE IN AMSTERDAM 2023 Amsterdam, Netherlands 17-19 February 2023.